Protokoll

Regionstyrelsens arbetsutskott

5, 16 oktober 2026

Region Gotland

Regionstyrelsens arbetsutskotts protokoll

Plats och tid	Dagö, Rådhuset Visborg, 5 oktober 2026, klockan 09.00–15.30 Ösel, Rådhuset Visborg, 16 oktober 2026, klockan 09.00–12.00
Beslutande	Meit Fohlin (S), ordförande, ej § 235 Johan Malmros (C), 1: e vice ordförande (2: e vice ordförande, 5 oktober) Ragnar Gustavii (M), 2:e vice ordförande, 16 oktober Rolf Östrom (M), 5 oktober Oscar Lindster (S), ej § 235 Thomas Karlström (S), tjg ersättare, 5 oktober Eva Ahlin (C), ej § 235 Saga Carlgren (V)
Ersättare	Lars Engelbrektsson (SD) Sara Lidqvist (KD) Gisela Wood (L) Maya Arfvidson (MP)
Övriga	Stefan Hollmark, regiondirektör, RSF Anna Malm, kanslichef, RSF Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF Cajsa Örndén, stadssekreterare, RSF, 5 oktober Roger Sundholm, ekonomidirektör, RSF Brita Helleberg, ekonomistrateg, RSF Marlene Bernfalk Karlsson, tf biträdande förvaltningschef, RSF Elin Lydahl, administrativ direktör och bitr. förvaltningschef, RSF, § 219-220, 222-238 - digital närvaro 16 oktober Mikael Wollbo, finans- och redovisningschef, RSF, 5 oktober Henry Henziger, förvaltningscontroller, RSF, § 219, 5 oktober Charlotte Fahlen, ekonomichef, RSF, § 219, 5 oktober Jenny Iversjö, avdelningschef, TSF, § 222-224, 5 oktober Alexander Sorby Haddad, enhetschef, TSF, § 222-224, 5 oktober Anna Rieem, projektchef, TSF, § 222-224, 5 oktober Lisa Tunegård, kvalitetsstrateg, RSF, § 226, 16 oktober Carl-Magnus Jonsson, HR chef, RSF, § 226-227, 5 oktober Kristine Skår, förhandlingschef, RSF, § 229, 5 oktober Stefan Persson, regional utvecklingsdirektör, RSF, § 229-235, 5 oktober

	Malena Bendelin, enhetschef, RSF, § 230-232, 5 oktober Susanna Palomaa, enhetschef, RSF, § 230-235, 5 oktober Anna Wejde, enhetschef, RSF, § 232, 5 oktober Åsa Dammström, strateg, RSF, § 230-232, 5 oktober Eric Fugeläng, avdelningschef, RSF, § 237-238, 5 oktober Per Wallstedt, strateg, RSF, § 237-238, 5 oktober
Datum för justering	20 oktober 2026
Paragrafer	§ 219–239 Paragraferna hanterades i följande ordning: § 226, 219-220, 222-225, 227-239 och 221.
Underskrifter	Detta protokoll har justerats digitalt och saknar därför signaturer. Sekreterare Helena Hagstedt Ordförande Meit Fohlin § 219-233, 235-239 Ordförande Johan Malmros § 234 Justerare Ragnar Gustavii § 219-239 Justerare Johan Malmros § 219-233, 235-239 Justerare Saga Carlgren § 234

ANSLAG/BEVIS	Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
Organ	Regionstyrelsens arbetsutskott
Sammanträdesdag	2026-10-05, 16
Protokollet anslås	2026-10-21
Anslaget tas ned	2026-11-12
Protokollets förvaringsplats	Regionstyrelseförvaltningen

Register

RS AU § 219	Delårsrapport 2 2026 – regionstyrelseförvaltningen	6
RS AU § 220	Delårsrapport 2026:2 Region Gotland	7
RS AU § 221	Mål och budget 2027 – 2029	12
RS AU § 222	Uppdrag. Förslag till investeringsplan för 2028 och 2029	15
RS AU § 223	Uppdrag. Översyn av exploateringsbudget	17
RS AU § 224	Exploateringsplan och budget 2027-2031	21
RS AU § 225	Överföring av lokalbudget avseende fastigheten Hackspetten 14	26
RS AU § 226	Information. Uppdrag. Arbetet kring demokrati och dialog med särskilt fokus på lokalt boende, barn och unga	27
RS AU § 227	Uppdrag. Löneutveckling för politiska sekreterare	28
RS AU § 228	Information. Uppdrag. Utredning av Region Gotlands fastighetsbestånd i bolag inom Region Gotlands planerade bolagskoncern.	30
RS AU § 229	Uppdrag. Plan för att komma tillsätta med löneskillnader mellan kvinnodominerade och mansdominerade yrken	31
RS AU § 230	Energiön Gotland 2.0	33
RS AU § 231	Erbjudande till Region Gotland att delta i Swedish Wind Centre	37
RS AU § 232	Finansiering arbetsmodell för landsbygdsutveckling	40
RS AU § 233	En hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla	42
RS AU § 234	Inrättande av Business Gotland	46
RS AU § 235	Verksamhetsbidrag ur näringslivsanslaget och näringslivsanslagets utrymme 2027	50
RS AU § 236	Almedalsveckan 60 år	53
RS AU § 237	Uppdrag. Stadsfest	55
RS AU § 238	Uppdrag. Aktivitetsyta Visby	59
RS AU § 239	Regiondirektörens information	62
Bilaga 1	Bryggbudget 2027	63

RS AU § 219 Delårsrapport 2 2026 – regionstyrelseförvaltningen

Ärendenummer: RS 2026/17

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelseförvaltningens delårsrapport 2 godkänns.

Sammanfattning

Inom regionstyrelseförvaltningen har inom perioden en rad olika fokusområden varit aktuella och kommer så även vara framöver bland annat vattenfrågan, färjepriser, försäljning av aktierna i GEAB, Almedalsveckan och höstens val. En rad övriga insatser och arbeten pågår även inom beredskap- och säkerhetsområdet utifrån bland annat världsläget och ny lagstiftning inom området.

Jämfört med samma period i fjol har förvaltningen något fler årsarbetare samtidigt ses en liten minskning av sjuktalen. När det gäller övertid och mertid har det skett en minskning som till stor del kan hänföras till bättre schemaplanering.

Förvaltningens årsprognos uppgår till +10,5 mnkr. Detta beror bland annat på att investeringarna bedöms ske senare än planerat, vilket bidrar till att kapitalkostnaderna ger ett överskott. Dessutom prognostiseras ett överskott på personalsidan inom ett flertal verksamheter främst utifrån att det finns vakanser. Till detta tillkommer även ett överskott för måltidsverksamheten vilket i huvudsak är kopplat till lägre kostnader för livsmedelsinköp. Inom avdelningen beredskap och säkerhet kvarstår de utmaningar som räddningstjänsten haft under fler år om att få en budget i balans.

Ärendets behandling under mötet

På budgetavstämningen den 5 oktober 2026 föredras ärendet av Henry Henziger, förvaltningscontroller och Charlotte Fahlén, ekonomichef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Delårsrapport 2, 2026 Regionstyrelsen – RSF
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-09-14

RS AU § 220 Delårsrapport 2026:2 Region Gotland

Ärendenummer: RS 2026/11

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Delårsrapport 2026:2 godkänns.
- Återrapportering av uppdraget att redovisa vilka åtgärder som genomförts eller planeras för att inte budgeten 2026 ska överskridas (RF § 87, 2026-06-15) tas emot.

Sammanfattning
Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Regionfullmäktige beslutar årligen om verksamhetsmål för regionens nämnder och helägda bolag. Nämnder och bolag ansvarar inför fullmäktige att verkställa dessa mål. Vissa mål gäller fler nämnder/bolag och vissa mål gäller enbart för en nämnd eller ett bolag. I samband med delårsrapporten görs en samlad bedömning av om målen för god ekonomisk hushållning kommer att uppnås och om balanskravet kommer att uppnås.

För 2026 har regionfullmäktige beslutat om 40 verksamhetsmål. Enligt prognos förväntas 11 mål att uppfyllas helt och 15 mål att uppfyllas delvis. Nio mål kommer ej att uppfyllas och fem kan inte utvärderas per sista augusti.

Det finns fyra finansiella mål. Endast ett av dessa mål, en stärkt soliditet, förväntas uppnås 2026. Helhetsbilden pekar på en svag ekonomi även om resultatet förbättrats jämfört med föregående prognos och att balanskravsresultatet är positivt. Åtgärder behöver vidtas för att sänka verksamhetens kostnader så att resultatmålet kan uppnås. Därutöver behöver investeringarna prioriteras ytterligare så att de årliga investeringsutgifterna hamnar på en lägre nivå. Åtgärderna är nödvändiga för att på klara de finansiella målen. Sammantaget görs bedömningen att regionen inte uppnår god ekonomisk hushållning för 2026.

Periodens resultat
Det ekonomiska resultatet i perioden för regionkoncernen uppgår till 251 mnkr (-126 mnkr, 2025). Region Gotlands resultat för perioden uppgår till 208 mnkr (98 mnkr, 2025). Balanskravsresultatet för perioden uppgår till 124 mnkr (117 mnkr, 2025).

Årsprognos
Det prognostiserade resultatet för helåret i regionkoncernen är 163 mnkr (87 mnkr). Det prognostiserade resultatet för helåret i regionen är 87 mnkr och innebär en budgetavvikelse på 35 mnkr. I jämförelse med föregående prognos

från april (-63 mnkr) har resultatprognosen förbättrats med 150 mnkr. Balanskravsresultatet för helåret prognostiseras till 3 mnkr efter justeringar för reavinster och vinster/förluster på värdepapper.

Nämnderna prognostiserar ett underskott mot budget på -49 mnkr. I jämförelse med föregående prognos från april är det en stor förbättring. För helåret är det fyra nämnder som bedömer att de inte kommer att klara sin budget. Finansiella intäkter från pensionsmedelsplaceringar kompenserar för nämndernas underskott. Den förestående försäljningen av aktierna i Gotlands Energi AB har inte tagits med i årsprognosen. Reavinsten från försäljningen räknas inte med i balanskravsresultatet.

Investeringar
Investeringsbudgeten inklusive kompletteringsbudget, tilläggsanslag och exploatering uppgår till 1 736 mnkr. Periodens investeringsutgifter är 700 mnkr motsvarande 40 procent av budgeten. Flera stora investeringsprojekt pågår och årsprognosen uppgår till 1,1 mdkr.

Återrapportering av uppdrag
I samband med behandlingen av delårsrapport 1 beslutade regionfullmäktige att de nämnder som prognostiserar underskott ska vidta åtgärder för att nå en budget i balans. Åtgärderna ska i första hand vara av långsiktig karaktär och fokusera på kostnadsminskningar genom förebyggande och hälsofrämjande åtgärder, baserat på evidens och beprövad erfarenhet, för minskade behov i befolkningen framöver.

Prognosen för nämnderna har förbättrats jämfört med delårsrapport 1. De nämnder som nu prognostiserar en negativ budgetavvikelse är barn- och utbildningsnämnden, hälso- och sjukvårdsnämnden, tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden.

Miljö- och byggnämnden rapporterar arbete med ökad ekonomisk medvetenhet och återhållsamhet i bemanningen, bland annat genom restriktiv ersättning vid tjänstledigheter och prövning av behov i verksamheten inför rekryteringar. Inom geografisk information söks nya interna kunder för att möta den lägre ärendeinströmningen.

Inom bygglovsverksamheten rekryteras och introduceras handläggare för att kunna hantera inkommande ärenden i tid och därigenom uppnå full kostnadstäckning. Inom detaljplaneverksamheten finns samtidigt risk för budgetöverskridande till följd av konsultkostnader för Östercentrum. Nämnden har därför sökt tilläggsanslag, som ännu inte har beslutats av regionfullmäktige.

Tekniska nämnden redovisar ett arbete som omfattar en rad åtgärder inom området. Inom särskild kollektivtrafik ses utbud och egenavgifter över som möjliga åtgärder för att minska underskottet. Inom fastighetsverksamheten

prövas inköp och åtgärder utifrån behov, och planerade reparationer som inte är verksamhetskritiska kan vid behov minskas eller senareläggas. Samtidigt är flera av årets kostnadsökningar svåra att påverka på kort sikt och senareläggning av planerade åtgärder behöver vägas mot risken för ett ökat eftersatt underhåll och högre framtida kostnader.

Inom VA-verksamheten är en viktig åtgärd att öka den långsiktiga planeringen för att minska behovet av akuta och tillfälliga åtgärder. Arbetet omfattar åtgärder på kort, medellång och lång sikt för att stabilisera och utveckla VA-systemen, bland annat reinvesteringar och utredning av nya vattenkällor. Inom VA-taxan görs höjningar från 1 oktober 2026.

Hälso- och sjukvårdsnämnden rapporterar att ett kontinuerligt arbete utförs för att nå en ekonomi i balans genom effektivare arbetssätt och bättre nyttjande av tillgängliga resurser. Under de senaste åren har kostnaderna minskat bland annat genom lägre kostnader för inhyrd personal och ett minskat antal anställda.

För innevarande år har nämnden identifierat konkreta åtgärder för att förbättra det ekonomiska resultatet. Dessa omfattar restriktiv återbesättning av vakanta tjänster, förbättrad schemaläggning och bemanningsplanering för att minska behovet av inhyrd personal och åtgärder inom Folktandvården för att öka kapaciteten. Åtgärderna bedöms ge ekonomiska effekter på sammanlagt drygt 20 mnkr. På längre sikt utvecklas bland annat bemanningsplanering, vårdprocesser och digitala arbetssätt för att effektivisera verksamheten. Nämnden behöver samtidigt hantera ökade kostnader för införandet av ett nytt journalsystem och stärkt beredskap.

Barn- och utbildningsnämnden rapporterar att ett intensivt arbete pågår med att matcha effektiva organisationer till den demografiska förändring som innebär kraftigt minskat antal barn och elever.

Inom förskolan har organisationsförändringar genomförts och arbetet fortsätter, bland annat genom att förskolor har avvecklats och samordnats för att anpassa verksamheten till minskade volymer.

Inom grundskolan ökar utmaningen med minskande elevkullar från hösten 2026. Tre skolor har beslutats att avvecklas och samordnas, vilket får effekter på ekonomin under flera år. För de skolområden som visar en negativ årsprognos pågår arbete med åtgärdsplaner för att uppnå ett balanserat resultat. Planerna har ett längre tidsperspektiv och omfattar därmed åtgärder även efter innevarande år.

Den sammantagna bedömningen är, trots att nämnderna sammantaget prognostiserar att budgeten inte ska överskridas, att det fortfarande finns en underliggande obalans mellan verksamhet och ekonomi. Regionens verksamheter får fortsatt omfattande riktade statsbidrag. Eftersom många av

dessa statsbidrag inte är permanenta är det mycket angeläget att nämnderna fortsätter att anpassa verksamheten efter beslutad budgetram enligt regionfullmäktiges uppdrag. Det ska ses i ljuset av ytterligare utmaningar att få en budget i balans den kommande planperioden.

Bedömning
Årets resultat prognostiseras till +87 mnkr, vilket är en budgetavvikelse på 35 mnkr. Nämnderna har en budgetavvikelse på -49 mnkr. Årets resultat efter balanskravsjusteringar beräknas till +3 mnkr.

Ett negativt balanskravsresultat ska enligt kommunallagen normalt återställas inom 3 år. Eftersom Region Gotland har en resultatutjämningsreserv (RUR) kan, under vissa förutsättningar, medel ur RUR disponeras för att slippa reglera ett underskott. Regionstyrelseförvaltningen bedömer att RUR kan användas för att reglera ett negativt resultat 2026 utifrån nu kända förutsättningar om det skulle finnas behov av det. Ett underskott innebär dock en ytterligare likviditetsbelastning. Ett avgörande kring beslutet om försäljningen av regionens kvarvarande 25 % av aktierna i GEAB förväntas ske senare i höst och det kommer att öka likviditeten. Balanskravsresultatet påverkas dock inte.

Investeringsutgifterna ligger fortsatt på en hög nivå samtidigt som resultaten är svaga. Det har gjort att låneskulden beräknas öka med 1 146 mnkr sedan 2023. Prognoserna för investeringar och resultat innebär att låneskulden kan behöva öka med 550 mnkr i år. Tre av fyra mål för god ekonomisk hushållning bedöms inte kunna uppnås till följd av svaga resultat och höga investeringsutgifter. Det krävs ett fortsatt arbete med att se över utbud och effektiviseringar i samtliga verksamheter. Åtgärder för att minska kostnaderna och öka intäkterna är nödvändiga att vidta för att nå en ekonomi i balans. Även hårdare prioritering av investeringar och exploatering krävs för att hålla ned investeringsutgifterna och därmed lånebehovet.

År 2026 är tredje året som målen i styrmodellen följs upp. Det kan konstateras att aktiviteter pågår inom samtliga mål. En prognos för måluppfyllelse har gjorts i delårsrapporten. Bedömningen bygger på det arbete som pågår för att nå målen. Det kan konstateras att prognosen för måluppfyllelse 2026 i de flesta fall är oförändrad eller något bättre jämfört med 2025. Styrmodellen har setts över och en översyn av målen pågår, med fokus på att ta fram uppdaterade mål inför budget 2028.

Avgörande för att nå ekonomisk balans och en god ekonomisk hushållning framåt är att nämnderna klarar att hålla sina budgetar och att investeringsnivåerna blir lägre för att låneskulden inte ska öka för snabbt. Även om investeringar inte når upp till budgeterad nivå, innebär investeringsprognosen på 1,1 mdkr att finansiering helt med egna medel inte är möjlig.

Regionen har begränsade möjligheter att öka sina intäkter men möjligheter att påverka sina kostnader. Det är viktigt med ett fortsatt fokus på ekonomin och att nämnderna håller sina budgetar. Åtgärder behöver därför vidtas för att anpassa verksamheternas kostnader så att resultatmålet uppnås. Dessutom behöver investeringarna prioriteras så att de årliga investeringsutgifterna hamnar på en lägre nivå. Båda åtgärderna är nödvändiga för att klara de finansiella målen och uppnå en god ekonomisk hushållning framöver.

Resultatmålet och soliditeten har förbättrats jämfört med föregående år men helhetsbilden är att nyckeltalen pekar på en svagare ekonomi än för ett par år sedan. Sammantaget görs bedömningen att regionen inte kommer uppnå god ekonomisk hushållning för 2026.

Ärendets behandling under mötet
På budgetavstämningen den 5 oktober 2026 föredras ärendet av Mikael Wollbo, finanschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-09-22
Region Gotland Delårsrapport 2 2026

RS AU § 221 Mål och budget 2027 – 2029

Ärendenummer: RS 2026/7

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Driftbudget 2027 och plan 2028-2029 enligt förslag från Socialdemokraterna, Centerpartiet och Vänsterpartiet fastställs.
- Skattesatsen lämnas oförändrad och fastställs till 33,60 procent.
- Investeringsbudget 2027-2028 och investeringsplan 2029-2031 fastställs.
- Exploateringsbudget 2027-2028 och exploateringsplan 2029-2031 fastställs.
- Ersättning för 1:e och 2:e vice ordförande i alla nämnder ska motsvara 20 % i stället för 10 % av ordförandes ersättning.
- Ersättning för ordförande i kultur- och fritidsnämnden ska motsvara 60 %.
- Ersättning för ordförande i utbildningsnämnden ska motsvara 80 %.
- Ersättning för uppdraget som regionfullmäktiges ordförande ska motsvara 20 %. Reseersättning vid förrättning ska utgå.
- Årsarvode för vice ordförande i regionfullmäktige ska motsvara 10 % av ordförandes.
- Ersättning för ledamöter i personalutskott ska motsvara 8 % av ordförande.
- Ersättning för ledamöter i näringslivs- och utvecklingsutskott ska motsvara 8 % av ordförande.

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regiondirektören får i uppdrag att säkerställa att reglementen och instruktioner harmonierar i alla utskott.

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet i övriga delar, däribland beslut om regionfullmäktiges mål, lämnas utan eget yttrande till regionstyrelsen.

Sammanfattning

Regionstyrelsens arbetsutskott har beslutat om en drift- och investeringsbudget där det budgeterade resultatet 2027 uppgår till 16 miljoner kronor (mnkr).

Resursfördelningsmodellerna har beaktats samtliga år och utgår från befolkningsprognosen från mars 2026. För 2027 innebär det en ramökning till nämnderna på totalt 100 mnkr. Resurser tillförs gymnasieskolan, äldreomsorgen och hälso- och sjukvården och resurser minskas inom förskola och grundskola.

I förslaget budgeteras en generell personalkostnadskompensation till nämnderna på 125 mnkr samt en specifik satsning på jämställda löner på 15 mnkr.

Ramtillskott för interna prisökningar och externa avtal har budgeterats med 84 mnkr 2027. Ramtillskott för övriga kostnadsökningar och särskilda satsningar ges inte för år 2027. Totalt äskade nämnderna om 236 mnkr i ramtillskott utöver externa avtal, interna priser och resursfördelningsmodeller.

Totalt tillförs nämnderna 318 mnkr i budgeten 2027 vilket motsvarar 4,4 procents ökning.

Investeringsbudgeten uppgår 2027 till totalt 965 mnkr varav investeringar i skattefinansierad verksamhet till 417 mnkr. 2028 uppgår investeringsbudgeten till totalt till 829 mnkr varav investeringar i skattefinansierad verksamhet till 450 mnkr. Investeringsnivån är för hög för att klara att finansiera med egna medel.

Ärendets behandling under mötet
På budgetavstämningen den 5 oktober 2026 föredras ärendet av Roger Sundholm, ekonomidirektör och Brita Helleberg, ekonomistrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande presenterar driftbudget 2027 och plan 2028-2029 enligt förslag från Socialdemokraterna, Centerpartiet och Vänsterpartiet.

Meit Fohlin (S) yrkar utifrån *Ersättning till Region Gotlands förtroendevalda* att:

- Ersättning för 1:e och 2:e vice ordförande i alla nämnder ska motsvara 20 % i stället för 10 % av ordförandes ersättning.
- Ersättning för ordförande i kultur- och fritidsnämnden ska motsvara 60 %.
- Ersättning för ordförande i utbildningsnämnden ska motsvara 80 %.
- Ersättning för uppdraget som regionfullmäktiges ordförande ska motsvara 20 %. Reseersättning vid förrättning ska utgå.
- Årsarvode för vice ordförande i regionfullmäktige ska motsvara 10 % av ordförandes.
- Ersättning för ledamöter i personalutskott ska motsvara 8 % av ordförande.
- Ersättning för ledamöter i näringslivs- och utvecklingsutskott ska motsvara 8 % av ordförande.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Driftbudget
Meit Fohlin (S) yrkar att driftbudget enligt förslag från Socialdemokraterna, Centerpartiet och Vänsterpartiet som visar på en budget med beräknat resultat om 16 miljoner kronor fastställs. **Se bilaga 1.**

Ordförande ställer proposition på eget yrkande om driftbudget och finner att det bifalls.

Skattesats
Meit Fohlin (S) yrkar att skattesatsen kvarstår oförändrad och fastställs till 33,60 procent.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande om skattesats och finner att det bifalls.

Investeringsbudget
Meit Fohlin (S) yrkar att investeringsbudget 2027-2028 och investeringsplan 2029-2031 samt exploateringsbudget 2027-2028 och exploateringsplan 2029-2031 fastställs.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande om investeringsbudget och investeringsplan samt exploateringsbudget och exploateringsplan och finner att det bifalls.

Ordförande yrkar att övriga delar, däribland beslut om regionfullmäktiges mål, lämnas utan eget yttrande till regionstyrelsen. Ordföranden ställer proposition på förslaget och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-29
Regionstyrelsens 2026-05-27, § 246
Samtliga nämnders mål- och budgetskrivelser 2027-2029
Beredningsunderlag 2027 justerad 2026-05-08
Kompletterande beredningsunderlag 2027 till budgetavstämningen inkl bilagor 2026-09-25
Bilaga 1. Bryggbudget 2027 S-C-V 2026-05-25

RS AU § 222 Uppdrag. Förslag till investeringsplan för 2028 och 2029

Ärendenummer: RS 2026/1455

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Information om uppdraget förslag till investeringsplan 2028 och 2029 tas emot.

Sammanfattning

Investeringsrådet har arbetat fram ett förslag på investeringsbudget 2028 och plan 2029-2031. Förslaget bygger på en rekommendation om att behålla investeringspotter samt några andra poster som avser reinvesteringar i befintliga tillgångar. Detta är i linje med den nyligen beslutade riktlinjen för regiongemensam prioritering och beredning av investeringar (RS 2023/1381). För att klara den beslutade ramen med skattefinansierade investeringar på 450 mnkr/år behöver reinvesteringstakt anpassas exempelvis genom justering i lokalpotter. Det är nödvändigt att prioritera mellan de största lokalinvesteringarna och särskilda projekten.

Investeringsbudget för 2028 och plan för 2029-2031 beslutas i mål- och budget 2027 (RS 2026/7). I underlaget till budgetavstämningen hösten 2026 har investeringsrådet lämnat tre olika alternativ av prioriteringar mellan de största projekten för att tydliggöra alternativkostnad och konsekvenser av att prioritera vissa investeringar framför andra.

Bedömning

I investeringsbudget och investeringsplan ingår de investeringar som Region Gotland anser sig ha resurser till att genomföra. Hur stora de förväntade, önskvärda eller nödvändiga behoven är framgår inte av budget och plan eftersom prioriteringarna givet resursutrymmet då är klara.

För att säkra god ekonomisk hushållning och bygga ett samhälle som även framtida generationer kan nyttja är det överordnade att hålla sig till det i budgeten fastställda investeringsutrymmet på 450 mnkr per år för skattefinansierade investeringar. Därefter kan investeringsobjekten prioriteras utifrån vad som ger störst samhällsekonomisk nytta.

Investeringsrådets rekommendation är att:

1. Prioritera reinvesteringar för att underhålla existerande tillgångar
2. I det investeringsutrymme som kvarstår välja investeringsprojekt som har störst nytta för medborgarna på både kort- och lång sikt

Ärendets behandling under mötet

På budgetavstämningen den 5 oktober 2026 föredras ärendet av Brita Helleberg, ekonomistrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Underlag till mål- och budget 2027 (RS2026/7):
Kompletterande beredningsunderlag 2027
Investeringsrådets förslag till investeringsbudget och plan 2027-2031
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-09-27

RS AU § 223 Uppdrag. Översyn av exploateringsbudget

Ärendenummer: RS 2026/1454

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Redovisningen av uppdraget för översyn av exploateringsbudget godkänns.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2026-05-27 §246 att ge regiondirektören i uppdrag att se över exploateringsbudgeten för att skapa en bättre balans mellan inkomster och utgifter över tid samt ta hänsyn till behov och befolkningsutveckling inför budgetavstämningen 2026.

Uppdraget bygger vidare på ett tidigare uppdrag från regionfullmäktige 2025-06-16, § 109 om att ta fram en långsiktig modell för finansiering av mark- och exploateringsverksamheten. Uppdraget återrapporterades och godkändes av regionfullmäktige i juni 2026. Nedan sammanfattas det huvudsakliga resultatet och de föreslagna åtgärderna utifrån det tidigare uppdraget.

- I uppdraget fokuserade verksamheten på arbetet som pågick med att ta fram exploateringsplan och budget 2027-2031. Särskild fokus lades på Stadsutveckling Visborg där en ny prioriteringsordning tagits fram och beslutats av regionstyrelsen. Den nya prioriteringen resulterade i minskade investeringar på 100 miljoner kronor jämfört med exploateringsplan och budget 2026-2030.
- Mark- och exploateringsverksamheten har i uppdraget också genomfört en översyn av driftbudgeten och landat i att nivån i ramen för 2026 kan bibehållas de kommande åren, vilket innebär att inga ytterligare driftmedel behöver äskas i mål och budget 2027-2029. Tidigare år har driftbudgeten för verksamheten ändrats från år till år och mer medel äskats för kommande år.

För att ytterligare förbättra den långsiktiga balansen inom det tidigare uppdraget föreslogs även att:

- Förstudier tydligare ska ange när ett exploateringsprojekt kan starta för att hitta en bättre balans mellan kostnader och intäkter på lång sikt.
- I exploateringsplan- och budget ska investeringar som är direkt kopplade till exploatering skiljas från investeringar som behöver genomföras oavsett exploateringen, så att exploateringsnettot blir tydligare för respektive projekt.
- Exploateringsplan och budget ska från och med år 2028 vara 10-årig.

Översyn inför budgetavstämningen 2026

Mot bakgrund av det arbete som redan genomförts inom det tidigare uppdraget har exploateringsverksamheten i det nya uppdraget fokuserat på vilka ytterligare justeringar som kan göras inför budgetavstämningen 2026.

Med hänsyn till den korta tiden mellan regionstyrelsens nya uppdrag och budgetavstämningen har teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen bedömt att en fullständig omarbetning av exploateringsplan och budget 2027–2031 inte är möjlig att hinna med. Översynen har därför fokuserat på möjligheten att analysera om det är några investeringar under 2027 som verksamheten ser behöver skjutas på framtiden och vilka konsekvenser det får för kostnader och intäkter kommande år.

Analysen visar att investeringsbudgeten för 2027 kan minskas genom att investeringar inom Stadsutveckling Visborg och exploateringsprojekt Torslunden flyttas fram i tid. I samband med detta kommer också kompletteringsbudgeten att rensas för icke påbörjade projekt vid årsskiftet. Detta medför dock att det kan finnas en risk för att tilläggsanslag behöver sökas om någon del i ett projekt blir mer kostsamt än beräknat.

I budgetberedningen redovisades det förslag till investeringar i Exploateringsplan och budget 2027-2031 som visas i tabellen nedan.

(tkr)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**Totalt perioden**
Iordningställande av tomtmark	1 050	1 200				**2 250**
VA	14 000	13 600	29 000	31 000	92 000	**179 600**
Gata/park mm	60 700	71 400	59 300	9 000	44 000	**244 400**
Totalt	75 750	86 200	88 300	40 000	136 000	**426 250**

Utifrån givet uppdrag redovisas härmed ett nytt förslag på investeringar i exploateringsplan och budget 2027-2031 till budgetavstämningen.

(tkr)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**Totalt perioden**
Iordningställande av tomtmark	3 750	800	400			4 950
VA	6 400	9 600	35 500	36 000	92 000	17 500
Gata/park mm	23 000	103 600	55 300	21 000	44 500	247 400
Totalt	**33 150**	**114 000**	**91 200**	**57 000**	**136 500**	**431 850**
Differens	**-42 600**	**+27 800**	**+2 900**	**+17 000**	**+500**	**+5 600**

Det nya förslaget innebär att investeringarna minskar med 42,6 mnkr år 2027 men ökar på totalen med 5,6 mnkr för hela planperioden, anledningen till det är att kompletteringsbudgeten för icke påbörjade projekt kommer rensas bort efter 2026.

En analys har också genomförts gällande intäkter men analysen visar att det inte är några skillnader utifrån den intäktsprognos som togs fram till budgetberedningen.

En mer detaljerad översyn av samtliga projekts tidplaner, aktivitetsplaner och kalkyler genomförs inom arbetet med exploateringsplan och budget 2028–2038. Där kommer också det som framkom i redovisningen av uppdraget till budgetberedningen att arbetas in.

Bedömning
Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att regionstyrelsen kan godkänna redovisning av uppdraget.

Uppdraget medför minskade investeringskostnader under 2027 med 42 600 tusen kronor.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att redovisningen av uppdraget följer de riktlinjer som togs fram för exploateringsredovisning år 2022.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att det redovisade uppdraget och utveckling av exploateringsplan och budget från 2028 bidrar till en positiv effekt för det ekonomiska perspektivet.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att barnperspektivet inte påverkas.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att jämställdhetsperspektivet inte påverkas.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv inte påverkas.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att klimat och miljöperspektivet inte påverkas.

Ärendets behandling under mötet
På budgetavstämningen den 5 oktober 2026 föredras ärendet av Jenny Iversjö, avdelningschef, teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelsen 2026-05-27, § 246
Bilaga 1. Förslag på justering av investeringar i Exploateringsplan och budget 2027-2031
Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-09-06

RS AU § 224 Exploateringsplan och budget 2027-2031

Ärendenummer: RS 2026/159

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Reviderat förslag till exploateringsplan och budget för 2027–2031, med anledning av den genomförda översynen av exploateringsbudgeten, antas.
- Exploateringsbudgeten beslutas enligt reviderad tabell för utgiftsslagen gata/park, vatten och avlopp samt iordningställande av tomtmark.

Sammanfattning

Regionstyrelsen beslutade 2026-03-03 §36 att godkänna förslag till exploateringsplan och budget 2027–2031 och överlämna ärendet till budgetberedningen. Inför budgetavstämningen har förslaget reviderats utifrån resultatet av uppdraget om översyn av exploateringsbudgeten.

Översynen har medfört att investeringar inom Stadsutveckling Visborg och exploateringsprojekt Torslunden har flyttats fram i tid utifrån projektens aktuella tidplaner. Det innebär att investeringsbudgeten för 2027 minskar med totalt 42,6 miljoner kronor jämfört med det tidigare förslaget som redovisades till budgetberedningen. Investeringar flyttas samtidigt framåt till kommande år.

Det reviderade förslaget till exploateringsbudget för 2027–2031 uppgår till totalt 431 850 tusen kronor.

I det förslag till exploateringsplan och budget 2027–2031 som redovisades till budgetberedningen så uppgick investeringsbudgeten till totalt 426 250 tusen kronor, varav 75 750 tusen kronor avsåg 2027.

Det tidigare förslaget till exploateringsbudget, som redovisades till budgetberedningen, redovisas i tabellen nedan.

(tkr)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**	**Totalt perioden**
Iordningställande av tomtmark	1 050	1 200				**2 250**
VA	14 000	13 600	29 000	31 000	92 000	**179 600**
Gata/park mm	60 700	71 400	59 300	9 000	44 000	**244 400**
Totalt	75 750	86 200	88 300	40 000	136 000	**426 250**

Det reviderade förslaget till exploateringsbudget framgår av tabellen nedan.

	2027	2028	2029	2030	2031	Totalt perioden
Iordningställande av tomtmark	3 750	800	400			**4 950**
VA	6 400	9 600	35 500	36 000	92 000	**179 500**
Gata/park mm	23 000	103 600	55 300	21 000	44 500	**247 400**
Totalt	**33 150**	**114 000**	**91 200**	**57 000**	**136 500**	**431 850**
Differens	**-42 600**	**+27 800**	**+2 900**	**+17 000**	**+500**	**+5 600**

Förslaget innebär att investeringsbudgeten för 2027 minskar med 42,6 miljoner kronor jämfört med tidigare förslag. För hela perioden 2027–2031 ökar investeringsbudgeten med 5, 6 miljoner kronor. Förändringen beror på att en stor del av kompletteringsbudgeten rensas från 2026 till år 2027.

En analys av intäkterna har också genomförts. Bedömningen är att förändringarna inte medför något behov av att justera den intäktsprognos som tidigare redovisats till budgetberedningen.

Exploateringsbudgetens innehåll
Exploateringsplan och budget är ett styrdokument för regionens exploateringsverksamhet för de närmaste åren. Dokumentet ger en översikt av pågående och planerade exploateringsprojekt som påverkar regionens ekonomi under perioden. För att skapa förutsättningar för prioritering av såväl ekonomiska som personella resurser innehåller exploateringsplanen även en prioritering mellan exploateringsprojekten.

Exploateringsbudgeten omfattar investeringar i infrastrukturanläggningar där regionen ska vara huvudman. Det omfattar bland annat investeringar i vatten och avlopp, gator, gång- och cykelvägar, belysning och park. Budgeten omfattar även kostnader för att iordningställa mark inför försäljning.

Kostnader för utbyggnad finansieras genom bland annat anläggningsavgifter, försäljning av mark i de fall regionen äger mark som ska utvecklas samt exploateringsbidrag från byggherrar. Kostnader och intäkter för exploateringsprojekten beräknas och redovisas på årsbasis.

Vid upprättande av exploateringsbudgeten är det, utöver att redovisa inkomster och utgifter, viktigt att synliggöra projektens påverkan på driftbudgeten. Exploateringsplan och budget innehåller därför exploateringskalkyler och beskrivningar av effekterna på driftbudgeten för respektive exploateringsområde.

Budgeten föreslås beslutas för utgiftsslagen iordningställande av tomtmark, vatten och avlopp samt gata/park. Det innebär att teknik- och

samhällsbyggnadsförvaltningen kan omprioritera mellan pågående exploateringsprojekt inom respektive utgiftsslag så länge den beslutade budgeten för året inte överskrids.

Stadsutveckling Visborg
Stadsutveckling Visborg är regionens största stadsutvecklingsprojekt. Under projektets gång har genomförda utredningar och ny information visat på flera utmaningar för den planerade exploateringen. Under 2025 togs därför en lägesrapport fram med en analys av kända förutsättningar och olika scenarier för projektets fortsatta planering och utveckling.

Exploateringsplan och budget 2027–2031 för Stadsutveckling Visborg utgår från den prioriteringsordning som tagits fram för det mellanalternativ som beskrivs i lägesrapporten. Prioriteringen innebär i korthet att utvecklingen koncentreras till ett område i taget, att övergripande utredningar kopplade till bland annat vattenfrågor, infrastruktur och tillstånd fortsätter samt att redan pågående projekt drivs vidare.

Kostnader och intäkter för Stadsutveckling Visborg under perioden 2027–2031 är framför allt hänförliga till redan tecknade avtal med byggherrar och antagna detaljplaner där Region Gotland som huvudman är skyldig att iordningställa infrastrukturanläggningar.

Som en del av översynen av exploateringsbudgeten har tidplanen för investeringar inom Stadsutveckling Visborg analyserats. Översynen visar att vissa investeringar kan senareläggas utifrån projektets aktuella tidplan. Förändringarna har arbetats in i det reviderade förslaget till exploateringsplan och budget 2027–2031.

Bedömning
Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen bedömer att det reviderade förslaget till exploateringsplan och budget 2027–2031 innebär en bättre anpassning mellan projektens genomförande och budgeterade investeringar. Förslaget innebär att investeringsbudgeten för 2027 minskar med 42,6 miljoner kronor jämfört med det förslag som tidigare redovisades till budgetberedningen. Investeringar flyttas till senare år utifrån projektens aktuella tidplaner.

En mer detaljerad översyn av projektens tidplaner, aktivitetsplaner och kalkyler kommer att genomföras inom arbetet med exploateringsplan och budget 2028–2037.

Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens och regionstyrelseförvaltningen bedömning är att regionstyrelsen kan föreslå regionfullmäktige att anta reviderad Exploateringsplan och budget 2027–2031.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att exploateringsplan och budget redovisas i enlighet med gällande redovisningsriktlinjer.

2. Ekonomiskt perspektiv

Exploateringsplan och budget är ett styrdokument för regionens exploateringsverksamhet de närmsta åren. Beslut om utbyggnad av bostads- eller verksamhetsområden får följdverkningar på regionens ekonomi. Exploateringsplan och budget ger en översikt av de exploateringsprojekt som direkt påverkar regionens ekonomi och som är pågående eller planeras under den kommande femårsperioden. Till skillnad från investeringsprojekt skall kostnader för infrastrukturanläggningar i ett exploateringsprojekt finansieras genom försäljning eller genom exploateringsbidrag.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att i samband med att Gotland utvecklas kan barnperspektivet påverkas på ett positivt sätt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att i samband med att Gotland utvecklas kan jämställdhetsperspektivet påverkas på ett positivt sätt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att i samband med att Gotland utvecklas kan landsbygdsperspektivet påverkas på ett positivt sätt.

6. Klimat och miljöperspektiv

I samband med att exploateringsprojekt prioriteras används kriterier utifrån bland annat hållbarhetsperspektiven.

Ärendets behandling under mötet
På budgetavstämningen den 5 oktober 2026 föredras ärendet föredras av Jenny Iversjö, avdelningschef, teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-09-14
Reviderad exploateringsplan- och budget 2027-2031
Bilaga 1. Investeringsäskanden Exploatering 2027-2031
Bilaga 2. Exploateringskalkyl Stadsutveckling Visborg (Investeringar ersätts i

kalkylen enligt bilaga 9)
Bilaga 3. Exploateringskalkyl Gråbo
Bilaga 4. Exploateringskalkyl Järnvägen
Bilaga 5. Exploateringskalkyl Industrimark Visby
Bilaga 6. Exploateringskalkyl Torslunden (Investeringar ersätts i kalkylen enligt bilaga 9)
Bilaga 7. Intäktsprognos 2027-2031
Bilaga 8. Intäkts och kostnadsprognos 2027-2031
Bilaga 9. Förslag på justering av investeringar i Exploateringsplan och budget 2027-2031

RS AU § 225 Överföring av lokalbudget avseende fastigheten Hackspetten 14

Ärendenummer: RS 2026/1719

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet utgår.

RS AU § 226 Information. Uppdrag. Arbetet kring demokrati och dialog med särskilt fokus på lokalt boende, barn och unga

Ärendenummer: RS 2026/116

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regiondirektören får i uppdrag att återrapportera uppdraget om demokrati och dialog efter sommaren 2027.
- Regiondirektören får i uppdrag att fortsätta arbetet kring process för medborgardialog, inklusive uppdatering av Policy för medborgardialog.

Sammanfattning

På regionstyrelsens sammanträde den 27 maj 2026 gavs regiondirektören i uppdrag att återrapportera uppdraget om demokrati och dialog vid budgetavstämningen 2026.

Regiondirektören fick även i uppdrag att fortsätta arbetet kring process för medborgardialog, inklusive uppdatering av Policy för medborgardialog.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Lisa Tunegård, kvalitetsstrateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande yrkar att uppdraget om demokrati och dialog ska återrapporteras efter sommaren 2027 och att uppdrag att fortsätta arbetet kring process förmedborgardialog, inklusive uppdatering av Policy för medborgardialog kvarstår.

Ordförande ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelsen 2026-05-27 § 236

RS AU § 227 Uppdrag. Löneutveckling för politiska sekreterare

Ärendenummer: RS 2026/1277

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Politiska sekreterare lönesätts med utgångspunkt i basintervallets median, 41 000 kr (2026 år).
- Regelverk Politiska sekreterare i Region Gotland uppdateras enligt förslag.

Sammanfattning

Regiondirektören fick vid regionstyrelsens sammanträde 2026-05-27, § 226 i uppdrag att återkomma med förslag på hur löneutveckling för politiska sekreterare ska ske för att röra sig uppåt inom basintervallet. Uppdraget ska återrapporteras till budgetavstämningen 2026.

I befattningen som politisk sekreterare vägs olika kvalificerade behov/uppdrag in och partierna står fritt att fylla rollerna med arbetsuppgifter. I arbetet med framtagande av BAS-värderingen har alla partier tillfrågats om underlag. Tre av åtta partier har svarat på förfrågan. Utifrån slutförd värdering i BAS-verktyget landar befattningen politisk sekreterare på intervall 400-449.

Medianlönen inom hela region Gotland för intervallet 400-449 är 41 000 kr/mån (heltid) i 2026 års löneläge. 10:e percentilen 35 350 kr/mån och 90:e percentilen 46 448 kr/mån.

I slutet av föregående mandatperiod var ingångslönen 35 805 kr för politiska sekreterare. Uppdraget kan skilja sig mellan olika partier i arbetsinnehåll, komplexitet och ansvar. Med hänsyn till ovan skulle lönestrukturen för politiska sekreterare behöva ses över. Medan regionstyrelseförvaltningen gör detta föreslås politiska sekreterare lönesättas i enlighet med medianen för arbetsvärderingens intervall, det vill säga 41 000 kr (2026 år).

Lönen justeras årligen motsvarande det procentuella utfall som konstaterats i OFRs förbundsområde, Allmän kommunal verksamhet enligt beslutat regelverk för politiska sekreterare.

Med ändring av ingångslön för politiska sekreterare följer att regelverk Politiska sekreterare i Region Gotland justeras utifrån förslag i punkt 3.2 samt några smärre justeringar i övriga delar.

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att lönestrukturen för politiska sekreterare behöver ses över ytterligare då tjänsternas komplexitet skiljer sig åt men att det behöver göras inom ett eget uppdrag. Regionstyrelseförvaltningen föreslår, att medan översynen pågår ska de politiska sekreterare lönesättas

utifrån basintervallets median 41 000 kr (2026 år). Det innebär en justering med 14,5 % från nuvarande lönesättning (35 805 kr).

Regionfullmäktige (2026-06-15, § 97) har även fattat beslut om utökad tjänstgöringsgrad för politiska sekreterare vilket efter valresultatet innebär en utökning av tjänster med 2,3. Det medför att den sammanlagda kostnaden för utökade tjänster och justerade löner blir cirka 2 miljoner kr.

Ärendets behandling under mötet
På budgetavstämningen den 5 oktober 2026 föredras ärendet Anna Malm, kanslichef och Carl-Magnus Jonsson, HR-chef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse 2026-09-16
Regelverk Politiska sekreterare i Region Gotland

RS AU § 228 Information. Uppdrag. Utredning av Region Gotlands fastighetsbestånd i bolag inom Region Gotlands planerade bolagskoncern.

Ärendenummer: RS 2026/119

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet utgår då information i ärenden gavs på budgetavstämningen den 5 oktober 2026.

Ärendets behandling under mötet

På budgetavstämningen den 5 oktober 2026 föredras ärendet av Elin Lydahl, administrativ direktör/biträdande förvaltningschef, regionstyrelseförvaltningen.

RS AU § 229 Uppdrag. Plan för att komma tillsätta med löneskillnader mellan kvinnodominerade och mansdominerade yrken

Ärendenummer: RS 2025/2258

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot och därmed anses uppdraget slutrapporterat.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen fick av regionstyrelsen (RS 2021-09-29, § 271) i uppdrag att löpande varje år redovisa ett fördjupat underlag kring fördelning av lönesatsningar på jämställdhet och bristyrken där fördelning mellan jämställdhet och bristyrken framgår samt fördelning per yrkesgrupp.

Regiondirektören har även fått i uppdrag (RS 2025-10-23, §426) att för Region Gotland ta fram en plan för att komma till rätta med osakliga löneskillnader mellan kvinnodominerade och mansdominerade yrken inom samma arbetsvärderingsintervall. Efter att en sådan plan har redovisats till regionstyrelsen har regionstyrelseförvaltningen fått ett tilläggsuppdrag att återkomma med ett förslag på hur lönesatsningar kan initieras även om inte helheten kan finansieras initialt.

Treårsplanen som redovisats i ärende är en sammanställning av de lönejusteringar som behöver vidtas för att åtgärda osakliga löneskillnader mellan kön inom samtliga intervall av arbetsvärdering, så kallade BAS-intervall. Utgångspunkten i diskrimineringslagen är att lönejusteringar ska eliminera skillnader i lön som bara kan förklaras på grund av kön, så kallade osakliga löneskillnader. Planen har fokus på löneskillnader på 5 % eller mer utifrån regler i lönetransparensdirektivet som innebär att löneskillnader på den nivån behöver åtgärdas inom en mycket kort tid. Planen innebär således inte att samtliga noterade osakliga löneskillnader elimineras på en treårsperiod.

Baserat på den övergripande planen har regionstyrelseförvaltningen i enlighet med tilläggsuppdraget tagit fram en modell för hur jämställdhetssatsningar kan genomföras utifrån tre olika budgetnivåer. Nivåerna sätter takten för hur snabbt Region Gotland åtgärdar befintliga osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor. På samma sätt som den framtagna treårsplanen är modellen utformad så att befintlig lönestruktur i regionen bibehålls. Modellen är flexibel och kan appliceras oavsett budgetnivå vilket underlättar politiska överväganden kring finansieringens omfattning. För att uppnå en tydlig jämställdhetseffekt bör eventuella lönesatsningar på jämställdhet hanteras som lönejusteringar utanför ramen för ordinarie löneöversyn

Bedömning
Regionstyrelsen har med denna tjänsteskrivelse fått information om regionstyrelseförvaltningens rekommendation för jämställdhetssatsningar vid olika budgetnivåer.

Ärendets behandling under mötet
På budgetavstämningen den 5 oktober 2026 föredras ärendet av Kristine Skår, förhandlingschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-08-31

RS AU § 230 Energiön Gotland 2.0

Ärendenummer: RS 2026/613

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Information om äskandet tas emot. Ärendet hanteras i Mål och budget 2027 – 2029.

Sammanfattning

Under perioden januari 2024 till januari 2027 driver Region Gotland projektet Energiön Gotland. Med fokus på bred samverkan och stärkt kunskapsbyggande inom Gotlands styrkeområde näringslivets energiomställning. Projektet har enligt regionstyrelseförvaltningen drivit på förändring och flyttat fram positionerna för Gotland (RS 2023/1616).

Regionstyrelseförvaltningen har inte resurser inom ram att driva dessa processer vidare utan att tillföra extra medel. Därför föreslår regionstyrelseförvaltningen regionstyrelsen att en fortsättning ska genomföras i projektet Energiön Gotland 2.0. Målgruppen finns särskilt inom vindkraft och infrastruktur för elförsörjning och transmission samt stora enskilda energianvändare i området. Kommande projektet föreslås ha följande två arbetspaket, samverkan och kunskapsbyggnad:

Stärkt samverkan

- Genomförande av GAIST - Gotland accelererar i samverkan för grön tillväxt. GAIST är ett samverkansforum mellan myndigheter, organisationer och näringslivet med syfte att bidra till minskad klimatpåverkan, förbättrad energiberedskap och stärkt näringslivsutveckling.
- Stärkt samverkan mellan Östersjöns energiöar genom nätverket Baltic Energy Island Connect - BEIC.
- Bidra med arbetstid i partnerskapet med Swedish Wind Center (RS 2026/288)

Kunskapsbyggnad

- Genomföra den färdplan som är ett resultat av Energiön Gotland.
- Ta fram kunskapsunderlag.
- Arbeta med stärkt kommunikation för styrkeområdet (ett genomförande av varumärket Gotland kärnvärde ”Omställning”).
- Undersöka möjliga EU-stöd till infrastruktur och investering för omställning.

Finansiering för Energiön Gotland 2.0
Energimyndigheten har fattat beslut om utbetalning av bidrag till kommuner med vindkraft. Stödet syftar till att öka kommunernas incitament att säga ja till ny vindkraft och kompensera de kommuner där det redan byggts vindkraft. Beloppen som betalas ut baseras på en fördelning av det totala bidragsbeloppet, baserat på kommunens andel av Sveriges totala installerade effekt vindkraft. Energimyndigheten ska enligt uppdraget fördela bidraget utifrån vindkraftverkens fysiska placeringar inom kommungränserna. (RS 2026/1). Gotlands tilldelning betalas ut 2026 och baseras på 177 MW vilket ger Region Gotland 3 295 007 kr för år 2025 och 3 585 742 kr för år 2026 (totalt 6 880 749 kr). Förvaltningens förslag är att Gotlands tilldelning används till genomförande av projektet Energiön Gotland 2.0 (2 800 000) och partnerskapsavgift i Swedish Wind Center (1 250 000). Dessa medel kan inte rullas från kalenderåret 2026, men medlen finns i Region Gotlands kassa och föreslås finansiera denna satsning.

Regionstyrelseförvaltningen avser att söka medfinansiering till genomförandet av projektet.

Tabell som beskriver projektbudget

Organisation	**År 2027**	**År 2028**	**År 2029**	**År 2030**
Lön	500 000 kr	500 000 kr	500 000 kr	500 000 kr
Kommunikations-insatser	100 000 kr	100 000 kr	100 000 kr	100 000 kr
Övrigt	100 000 kr	100 000 kr	100 000 kr	100 000 kr
Summa	**700 000 kr**	**700 000 kr**	**700 000 kr**	**700 000 kr**

Bedömning
Förvaltningens bedömning och motivering av förslag till beslut är att en satsning på Energiön Gotland bidrar till att stärka Gotlands position inom ramen för styrkeområdet Näringslivet energiomställning.

Här följer en genomgång av kopplingen till regional utvecklingsstrategi, Vårt Gotland 2040:

Övergripande mål för Gotland 2040:

- Gotland är en förebild i energi- och klimatomställningen.
- Gotland är en nytänkande tillväxtregion med utvecklingskraft.

Effektmål i Vårt Gotland 2040:

5. Ett klimatneutralt Gotland.

6. Ett energisystem baserat på förnybar energi.

10. God konkurrenskraft och tillväxt i näringslivet.

Prioriteringar i Vårt Gotland 2040:

- Gå före i klimat- och energiomställningen.
- Stimulera innovation och förnyelse.
- Stärk och utveckla näringslivet.

När det gäller Region Gotlands styrmodell vill förvaltningen särskilt belysa denna prioritering och mål:

- Regionfullmäktiges prioritering: Region Gotland ska prioritera en skyndsam energi- och klimatomställning.
- Koncerngemensamt mål: Region Gotlands koldioxidutsläpp ska minska årligen. Under perioden 2024-2027 ska den genomsnittliga minskningen uppgå till 15 % per år.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att rättsliga perspektiv beaktas i projektets innehåll och arbete.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att en stärkt satsning på styrkeområdet näringslivets energiomställning är av stor vikt för Gotlands utveckling enligt den regionala utvecklingsstrategins mål för klimat och energi.

Äskandet gäller finansiering till lön för projekt/processledare och för att köpa tjänster till bland att stärka Gotlands varumärke inom omställning.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att arbetet med Energiön Gotland 2.0 bidrar till hela Gotlands utveckling. Med bakgrund i att de frågor som berörs i projektet finns i alla territorier, täta som glesa.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att en stärkt satsning på styrkeområdet näringslivets energiomställning är av stor vikt för Gotlands utveckling enligt den regionala utvecklingsstrategins mål för klimat och energi.

Ärendets behandling under mötet
På budgetavstämningen den 5 oktober 2026 föredras ärendet av Åsa Dammström, strateg och Anna Wejde, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Meit Fohlin (S) yrkar att förslag till beslut:

- Regionfullmäktige beslutar att under åren 2027-2030 fördela 2 800 000 kronor till genomförande av projektet Energiön Gotland 2.0. (700 000 kr för 2027, 700 000 kr för 2028, 700 000 kr för 2029 och 700 000 kr för 2030), ändras till ”Information om äskandet tas emot. Ärendet hanteras i Mål och budget 2027 – 2029.”

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget ändringsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-05-11

RS AU § 231 Erbjudande till Region Gotland att delta i Swedish Wind Centre

Ärendenummer: RS 2026/288

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Information om äskandet tas emot. Ärendet hanteras i Mål och budget 2027 – 2029.

Sammanfattning

Bakgrund

Swedish Wind Centre (SWC) söker nya partners till Energimyndighetens forskningsutlysning *Kompetenscentrum för ett fossilfritt energisystem (2027–2031)*. SWC bildades 2023 och föreståndarskapet är delat mellan Chalmers och Uppsala universitet Campus Gotland.

Finansiering

Region Gotland har fått erbjudande via Uppsala universitet Campus Gotland om att ingå partnerskap med SWC under minst fem år, till en årlig kostnad av upp till 500 000 kronor fördelat på en årlig kontantinsats om 250 000 kronor och en tidsinsats värderad till 50 000-250 000 kronor per år.

Samtidigt har Energimyndigheten har fattat beslut om utbetalning av bidrag till kommuner med vindkraft. Stödet syftar till att öka kommunernas incitament att säga ja till ny vindkraft och kompensera de kommuner där det redan byggts vindkraft. Beloppen som betalas ut baseras på en fördelning av det totala bidragsbeloppet, baserat på kommunens andel av Sveriges totala installerade effekt vindkraft. Energimyndigheten ska enligt uppdraget fördela bidraget utifrån vindkraftverkens fysiska placeringar inom kommungränserna. (RS 2026/1). Gotlands tilldelning betalas ut 2026 och baseras på 177 MW vilket ger Region Gotland 3 295 007 kronor för år 2025 och 3 585 742 kronor för år 2026.

Förvaltningens förslag är att Gotlands tilldelning används till genomförande av projektet Energiön Gotland 2.0 (2026/613) för perioden 2027–2030 och årlig kontantinsats i Swedish Wind Center för perioden 2027-2031. Dessa medel kan inte rullas från kalenderåret 2026, men medlen finns i Region Gotlands kassa och föreslås finansiera denna satsning.

Letter of intent

Region Gotland (regionstyrelsen) har ingett ett Letter of Intent till Uppsala universitet under mars 2026.

Tabell som beskriver årlig fördelning av kontantinsats

Organisation	År 2027	År 2028	År 2029	År 2030	År 2031
Årlig kontantinsats	250 000 kr	250 000 kr	250 000 kr	250 000 kr	250 000 kr
Summa	**250 000**	**250 000**	**250 000**	**250 000**	**250 000**

Bedömning

Regionstyrelseförvaltningens bedömning och motivering av förslag till beslut är att ett deltagande kan förordas eftersom det ryms inom ramen för de intentioner om att stödja forskning som kan bidra till regionens utveckling. Region Gotland ser ökad eltillförsel från vindkraft på land och till havs som en viktig del av utvecklingen till ett hållbart energisystem på Gotland, vilket särskilt uttrycks i Vårt Gotland 2040, översiktsplanen med flera styrdokument och genom satsningen på projektet Energiön Gotland.

Framtidens kompetensförsörjning för att klara energiomställningen är en viktig grund för statens fortsatta satsning på kompetenscentra inom energiområdet. Energimyndigheten står för en tredjedel av finansieringen av dessa kompetenscentra. Resterande två tredjedelar kommer från lärosäten, forskningsinstitut, näringsliv och offentliga aktörer.

Förvaltningen vill uppmärksamma regionstyrelsen på att förslaget att delta med finansiering i ett forskningscentrum innebär en risk i fråga om resultat, i och med osäkerheterna i utfallet av forskningen. Samtidigt förutsätts ömsesidig nytta i ett framgångsrikt partnerskap. Inom Region Gotland finns knappast några ordinarie medarbetare med uppdrag som kräver akademiska meriter inom de områden som kan passa i centrets programråd för bland annat val av vilka forskningsprojekt som centret ska prioritera.

Förvaltningens bedömning är att förslaget bör tillstyrkas, förutsatt att budget beviljas till en fortsättning på Region Gotlands projekt Energiön Gotland (som pågår 2024-2026) och att Region Gotland prioriterar ett fortsatt deltagande i energinätverket BEIC (Baltic Energy Island Connect).

Till budgetberedningen 2026 kommer ett äskande om en fortsättning på projektet Energiön Gotland 2.0 (RS 2026/613). En sådan satsning bör i huvudsak också kunna stå för Region Gotlands insats i tid i SWC.

Om satsningen inte realiseras och om det samtidigt, på grund av omvärldsfaktorer utanför regionens rådighet, råder stiltje i vindkraftsutvecklingen på Gotland under åren 2027-2031, bedöms det bli svårt för medarbetare inom Region Gotland att på ett för regionen meningsfullt sätt delta i SWC och till gagn för både regionen och UUCG bidra till forskningssamarbetet inom SWC.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv

Bedömningen är att rättsliga perspektiv beaktas i processen. Regionstyrelsens ordförande har signerat ett samarbetsavtal.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att en årlig kontantinsats i centrat på 250 000 kr för 5 år är ur ett ekonomiskt perspektiv en satsningen som ligger väl i tiden. Och kommer att gynna Gotland som plats.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att etableringen av ett centrum på Gotland gynnar Gotland som plats, ingen specifik geografi gynnas mer än någon annan.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att en stärkt satsning på styrkeområdet näringslivets energiomställning är av stor vikt för Gotlands utveckling enligt den regionala utvecklingsstrategins mål för klimat och energi.

Ärendets behandling under mötet
Meit Fohlin (S) yrkar att förslag till beslut:

- ”Regionfullmäktige beslutar att under åren 2027-2031 fördela 1250 000 kronor till Region Gotlands årliga kontantinsats till Swedish Wind Center (250 000 kronor 2027, 250 000 konor för 2028, 250 000 kronor för 2029, 250 000 kronor för 2030 och 250 000 kronor för 2031).” ändras till ”Information om äskandet tas emot. Ärendet hanteras i Mål och budget 2027 – 2029.”

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget ändringsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-06
Ansökan Swedish Wind Centre

RS AU § 232 Finansiering arbetsmodell för landsbygdsutveckling

Ärendenummer: RS 2025/581

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Information om äskandet tas emot. Ärendet hanteras i Mål och budget 2027 – 2029.

Sammanfattning

SAMLA är en utvecklingsprocess för att skapa långsiktigt hållbara samverkansformer för landsbygdsutveckling på Gotland. Syftet är att stärka dialogen mellan lokalsamhällen och Region Gotland samt att skapa bättre förutsättningar för gemensam planering, prioritering och genomförande av utvecklingsinsatser.

Under 2026 har arbetet prövats i fem pilotområden. Erfarenheterna visar att det finns ett stort engagemang för modellen och ett behov av långsiktiga samverkansstrukturer. Piloterna visar också att lokalt förankrade utvecklingsplaner, tydliga kontaktvägar och samverkansledare är viktiga för att samla aktörer, fånga upp utvecklingsfrågor och skapa en fungerande dialog med Region Gotland.

SAMLA innebär även ett nytt arbetssätt för Region Gotland. För att modellen ska fungera långsiktigt behöver regionen utveckla sin förmåga att arbeta platsbaserat, samordna frågor över förvaltningsgränser och ta tillvara lokal kunskap i ordinarie planering, styrning och uppföljning.

På sikt bedöms SAMLA kunna bli en viktig struktur för samverkan mellan lokalsamhällen och Region Gotland. Modellen kan bidra med lokal kunskap och förankring inom bland annat samhällsplanering, näringslivsutveckling, serviceutveckling, inflyttning och civil beredskap såsom Stark socken.

Regionstyrelseförvaltningen bedömer att arbetet nu har kommit till ett läge där långsiktighet är en framgångsfaktor. För att säkra den kapacitet och de relationer som byggts upp under pilotperioden, föreslås en årlig finansiering om totalt 2,5 miljoner kronor från och med 2027, varav 1,5 miljoner kronor avsätts för lokala SAMLA-strukturer och 1 miljon kronor för koordinering och utveckling inom Region Gotland. Detta bedöms vara en förutsättning för att etablera SAMLA som en långsiktig resurs för utvecklingen av hela Gotland.

Bedömning

Detta redovisar en första utvärdering av SAMLAs pilotområden under 2026 samt förslag till långsiktig finansiering från 2027. Erfarenheterna från de fem pilotområdena visar att SAMLA har potential att skapa tydligare samverkan

mellan lokala aktörer och Region Gotland, stärka lokal utvecklingskapacitet och ge bättre förutsättningar för ett mer platsbaserat arbetssätt.

Piloterna visar samtidigt att långsiktighet, kontinuitet och tydliga kontaktvägar är avgörande för att samverkansformen ska fungera. För att ta tillvara den lokala kunskapen och skapa hållbara strukturer för dialog, planering och utveckling krävs kapacitet både lokalt och inom Region Gotland. SAMLA bedöms även kunna bidra till genomförandet av andra prioriterade utvecklingsområden, såsom beredskap, där samverkan mellan lokala aktörer och regionen är en förutsättning.

Att avsluta finansieringen efter pilotperioden skulle innebära att den kapacitet och de relationer som nu håller på att etableras riskerar att försvagas innan modellen hunnit bli långsiktigt hållbar. Regionstyrelseförvaltningen bedömer därför att fortsatt finansiering är nödvändig för att vidareutveckla arbetssätten, stärka den geografiska strukturen och säkerställa att SAMLA kan etableras som en långsiktig resurs för lokal och regional utveckling på Gotland.

Mot denna bakgrund kvarstår förslaget om en årlig finansiering om totalt 2,5 miljoner kronor från och med 2027.

Ärendets behandling under mötet
På budgetavstämningen den 5 oktober 2026 föredras ärendet av Åsa Dammström, strateg och Anna Wejde, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Meit Fohlin (S) yrkar att förslag till beslut:

- ”Medel om 1,5 miljoner SEK avsätts årligen för SAMLA – långsiktigt hållbara samverkansformer för landsbygdsutveckling.
- 1 miljoner SEK avsätts årligen för en tjänst inom regionstyrelsen för koordinering och utveckling.” ändras till ”Information om äskandet tas emot. Ärendet hanteras i Mål och budget 2027 – 2029.”

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget ändringsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-26
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-15
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-09-17

RS AU § 233 En hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla

Ärendenummer: RS 2025/1237

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i regionfullmäktige

- Rapporten ”En hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla” tas emot som strategiskt underlag för fortsatt utveckling av Region Gotlands arbetsmarknadspolitik.

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att teckna ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Tillväxt Gotland för perioden september 2026 – december 2030.
- Regionstyrelseförvaltningen får i uppdrag att genomföra en utvärdering av ”Matcha alla-paketet” inför budgetberedningen 2029, som underlag för ställningstagande om eventuell förlängning eller vidareutveckling, inklusive prövning av alternativa organisationsformer.

Sammanfattning
Region Gotland står inför en strukturell arbetsmarknadsutmaning där bristande kompetensmatchning är den centrala frågan. Trots låg arbetslöshet har många arbetssökande en svag ställning på arbetsmarknaden, samtidigt som arbetsgivare har svårt att rekrytera rätt kompetens. Den demografiska utvecklingen förstärker läget, då arbetskraften riskerar att minska över tid. Detta innebär att arbetsmarknadsinkludering och kompetensförsörjning behöver bli en prioriterad fråga för Gotlands fortsatta utveckling.

Utifrån lärdomarna från ESF-projektet Gotland Forward och förslagen i Arbetsmarknadsrapporten (2025), föreslås en inriktning i linje med Scenario 2 i arbetsmarknadsrapporten. Inriktningen fokuserar dels på vikten av ett förstärkt stöd för individer som hamnar i ett systemglapp mellan primärvård och ordinarie arbetsmarknadsinsatser. Regionstyrelseförvaltningen föreslår också en mer efterfrågestyrd matchning i nära samhandling med näringslivet, genom ett idéburet offentligt partnerskap med Tillväxt Gotland. Partnerskapet ska matcha individer mot jobb och stimulera efterfrågan på breddad rekrytering så att arbetsgivarna kan hitta den kompetens de behöver bland tillgängliga arbetssökande. Partnerskapet ska bidra till en minskad obalans mellan arbetsgivarnas behov och de arbetssökandes kompetens. Syftet är att bidra till en hållbar och inkluderande arbetsmarknad, stärka arbetskraftsdeltagandet, förbättra kompetensmatchningen och skapa bättre förutsättningar för både individer och arbetsgivare.

Modellen med idéburet offentligt partnerskap (IOP) föreslås resurssättas med 1 miljon kronor till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden för att skala upp

arbetet inom Matcha Alla, utöver det arbete som redan beslutats finansieras inom rambudget. Tillväxt Gotland föreslås resurssättas med 2 miljoner årligen för att kunna fortsätta det arbete de genomfört i projektform de senaste 6 åren och för att skala upp arbetet med arbetsgivarstöd.

Bedömning
Regionstyrelseförvaltningen bedömer att förslaget utgör ett nödvändigt och strategiskt steg för att stärka Gotlands arbetsmarknad och långsiktiga kompetensförsörjning.

Genom att kombinera 1. individnära och förrehabiliterande stöd för dem som står längst från arbetsmarknaden 2. arbetsgivarnära och efterfrågestyrd matchning samt 3. en strukturerad och långsiktig samverkansmodell, skapas bättre förutsättningar att öka arbetskraftsdeltagandet, minska strukturarbetslösheten samt möta arbetsgivares kompetensbehov.

Den föreslagna inriktningen bedöms därmed ta tillvara de erfarenheter och perspektiv som framkommit i remisshanteringen och omsätter dessa i ett samlat förslag för fortsatt utveckling av Region Gotlands arbetsmarknadsarbete.

Förslaget ligger i linje med *”Vårt Gotland 2040”* och genomförandeprogrammen *”Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland”* samt Näringslivets villkor och innovation. Det stärker också kopplingen mellan arbetsmarknad, utbildning och näringsliv.

Bedömningen är att det har gjorts en rimlig avvägning mellan att föreslå en vidareutveckling med externa medel för frågor som behöver vidareutvecklas och prövas, och kunna föreslå en implementering med hjälp av resurstillskott gällande ett IOP med näringslivet. Projektet *”Alla behövs”,* som först under tre år bedrevs som ett eget projekt, och därefter erhöll finansiering för ytterligare tre år inom Gotland Forward, avslutas augusti 2026. För att undvika ett svårhanterligt glapp mellan projektavslut och eventuell resurstilldelning inför 2027 föreslås IOP-avtalet börja gälla från september 2026. Medel för att finansiera innevarande år bedöms i så fall kunna mobiliseras inom befintlig ram.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund

IOP-formen bedöms vara förenlig med gällande regelverk, då den utgår från ett gemensamt definierat samhällsmål och inte utgör upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). Samtidigt förutsätter modellen tydlig styrning, systematisk uppföljning, transparens i resursanvändningen samt en klar och ändamålsenlig rollfördelning mellan parterna.

2. Ekonomiskt perspektiv

Utvecklingsinsatserna som har föregått detta förslag har under 6 års tid finansierats med en stor andel externa medel, framför allt via ESF.

Den föreslagna inriktningen innebär en omställning från fragmenterad samverkan till en mer strukturerad och efterfrågestyrd samhandling med näringslivet som idag i stort sett saknar egna ekonomiska resurser för att kunna fungera som en aktiv, samlad samverkanspart. Detta bedöms leda till kortare ledtider till arbete, minskad rundgång i systemet och en mer träffsäker användning av befintliga resurser.

Alternativkostnaden av att inte genomföra insatsen bedöms vara fortsatt låg matchning, lägre resurseffektivitet och ett kvarstående tryck på välfärdssystemen.

På sikt förväntas förslaget bidra till minskat biståndsberoende, ökat arbetskraftsdeltagande och en stärkt kompetensförsörjning, vilket sammantaget ger positiva samhällsekonomiska effekter.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att förslaget indirekt stärker barns uppväxtvillkor genom att fler vuxna ges möjlighet till arbete och egen försörjning. Minskad ekonomisk utsatthet och stärkt etablering på arbetsmarknaden hos föräldrar är centrala faktorer för barns hälsa och utveckling.

Partnerskapet har potentialen att ytterligare stärka ungas möjligheter till jobb där det finns sämre förutsättningar att fullfölja gymnasiet.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att förslaget bidrar till ökad jämställdhet genom ett mer individanpassat och träffsäkert stöd, där insatser utformas utifrån faktiska behov snarare än generella lösningar.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att förslaget stärker tillgängligheten till arbetsmarknadsinsatser i hela regionen. Erfarenheter från lokal närvaro visar att geografisk närhet sänker trösklar och ökar deltagande.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att förslaget har begränsad direkt klimatpåverkan. Indirekt kan en mer lokal och effektiv matchning mellan arbetskraft och arbetsgivare bidra till minskat transportbehov och därmed lägre transportrelaterade utsläpp.

Ärendets behandling under mötet
På budgetavstämningen den 5 oktober 2026 ärendet föredras av Stefan Persson, utvecklingsdirektör, regionstyrelseförvaltningen.

Meit Fohlin (S) yrkar att regionfullmäktiges beslutspunkt 2 och 3 tas bort:

- ”Regionfullmäktige beslutar att tillföra regionstyrelsen ett ramtillskott om 2 miljoner kronor årligen under perioden 2027–2030 för att möjliggöra ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Tillväxt Gotland.
- Regionfullmäktige beslutar att tillföra gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ett ramtillskott om 1 miljon kronor för att implementera/förstärka den matchningsfunktion som utvecklats inom Gotland Forward och som utgör en bärande del i partnerskapet med näringslivet.

Meit Fohlin (S) yrkar att inledande formulering till regionstyrelsen ”Förutsatt att erforderliga medel tillförs i budgetbeslut inför 2027.” tas bort.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget ändringsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Rapport En hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla 2025-05-20
Remissvar Finsam Gotland 2025-11-28
Remissvar Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden 2025-12-02
Remissvar Hälso- och sjukvårdsnämnden 2025-12-04
Remissvar Socialnämnden 2025-12-03
Förslag på Överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap mellan Region Gotland och Tillväxt Gotland 2026-04-02
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-15

RS AU § 234 Inrättande av Business Gotland

Ärendenummer: RS 2025/2147

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen beslutar att inrätta Business Gotland senast 1 januari 2029.
- Beslut om ramfinansiering av fas 2 av Business Gotland senarelägger och hänvisar till föreslaget beslut i ärende *Verksamhetsbidrag ur näringslivsanslaget och näringslivsanslagets utrymme 2027 (RS 2025/2137).*
- Regiondirektören får i uppdrag att fortsätta förberedelserna för inrättandet av Business Gotland med fokus på näringslivs-, destinations- och platsutveckling med delredovisningar till budgetberedningen och budgetavstämningen inför 2028.

Sammanfattning
Fas 2 inför inrättandet av Business Gotland från 1 januari 2028 innebär en återuppbyggnad av grundförutsättningarna för näringslivs-, destinations- och platsutveckling som motsvarar de mål som beslutats i RUS och andra strategier. Verksamheten skulle behöva 10 mnkr utifrån det behov som finns enligt beskrivning i detta ärende inklusive bilagda underlag. Utifrån den ekonomiska situation som råder har regionstyrelseförvaltningen tvingats göra omfattande prioriteringar och därför lagt ett betydligt lägre förslag på 3 mnkr.

Detta är långt ifrån det behov om 10 mnkr som skulle behövas för att bygga upp grundförutsättningarna. För 3 mnkr kommer verksamheten att prioritera implementering av den digitala inflyttarservicen som byggts upp med projektmedel men som annars behöver läggas ner innan den ens lanserats fullt ut. Därutöver prioriteras anställning av en näringslivsutvecklare för att avlasta tillväxtchefen med näringslivsutvecklingsfrågorna.

Konsekvensen av en lägre finansiering än de 10 Mnkr som det ursprungliga äskandet grundades på blir att; det inte kommer inte kunna bedrivas ett proaktivt arbete med företagsetableringar, investerings- och exportfrämjande och inte heller i relation till Business Sweden, det kommer fortsatt saknas en evenemangsplan, evenemangs- och företagslotsning i arbetet mellan regional utveckling och kommunal verksamhet, Region Gotland kommer fortsatt sakna relevant och systematisk data och analys inom området, arbetet med företagsklimat kommer behöva minimeras inom ramen för regional utveckling och slutligen kommer ett närmare och starkare ledarskap avseende näringslivs-, destinations- och platsutveckling inte klaras av.

Näringslivets aktörer har en tydlig förväntan på Region Gotland om stärkta förutsättningar för ett mer proaktivt, prioriterat och spetsigt utvecklingsarbete.

Ambitionen med Business Gotland är att;

- gå från negativ befolkningsutveckling en ökning av skattekraften
- gå från ad hoc-mässig företagsetablering till proaktiv talangattraktion
- gå från otydlig styrning till aktivt ledarskap med fokus på spets
- gå från splittrad till samlad och prioriterande funktion
- gå från reaktiv hantering av utmaningar till proaktiv och potential- och utmaningsdriven utveckling
- gå från projektberoende till en långsiktig uppdragsportfölj med extern finansiering som strategisk förstärkning
- gå från osund arbetsbelastning till hållbar arbetsmiljö med hög leveransförmåga och stolthet

Bedömning
Regionstyrelseförvaltningen bedömer att de stora besparingarna som genomfördes 2018 har lett till ett resurssvagt och ett reaktivt arbetssätt. De analyser som hittills genomförts visar tydligt på flera funktionsbrister och leveransgap i förhållande till de mål som regionen beslutat om i Vårt Gotland 2040 med tillhörande strategier.

Näringslivets aktörer har en tydlig förväntan på Region Gotland om stärkta förutsättningar för ett mer proaktivt, prioriterat och spetsigt utvecklingsarbete.

I förberedelserna av detta ärende har regionledning och politik uttryckt både stor förståelse för rådande situation och positiv vilja till inrättandet av ett Business Gotland. Med anledning av det svåra ekonomiska läget i Region Gotland har regionstyrelseförvaltningen genomfört omfattande prioriteringar och sett det som nödvändigt att minska äskandet från 10 mnkr till 3 mnkr inför 2027.

Detta är långt ifrån det behov om 10 mnkr som skulle behövas för att bygga upp grundförutsättningarna. För 3 mnkr kommer verksamheten att prioritera implementering av den digitala inflyttarservicen som byggts upp med projektmedel men som annars behöver läggas ner innan den ens lanserats fullt ut. Därutöver prioriteras anställning av en näringslivsutvecklare för att avlasta tillväxtchefen med näringslivsutvecklingsfrågorna.

Konsekvensen av en lägre finansiering än de 10 mnkr som det ursprungliga äskandet grundades på blir att; det inte kommer inte kunna bedrivas ett proaktivt arbete med företagsetableringar, investerings- och exportfrämjande och inte heller i relation till Business Sweden, det kommer fortsatt saknas en evenemangsplan, evenemangs- och företagslotsning i arbetet mellan regional utveckling och kommunal verksamhet, Region Gotland kommer fortsatt sakna relevant och systematisk data och analys inom området, arbetet med företagsklimat kommer behöva minimeras inom ramen för regional utveckling

och slutligen kommer ett närmare och starkare ledarskap avseende näringslivs-, destinations- och platsutveckling inte klaras av

1. Rättslig grund /rättsligt perspektiv

Förslaget ryms inom kommunallagen och avser verksamhet av allmänt intresse. Dataskydd beaktas. Inga rättsliga hinder har identifierats.

2. Ekonomiskt perspektiv

Besluten förutsätter en ramfinansiering från 2027 och bedöms på sikt stärka skattebas, inflyttning och etableringar, kompetensförsörjning och näringslivsutveckling.

3. Barnperspektiv

Business Gotland ska tydligt verka för att både bibehålla och stärka platsen Gotland som en bra plats att bo, leva och verka på - ekonomiskt, socialt och miljömässigt vilket även förbättrar situationen för barn och unga.

4. Jämställdhetsperspektiv

Gotland är redan starkt i relation till Sverige gällande kvinnors företagande men det finns ytterligare potential i en förstärkning av företags-, etablerings- och investeringsfrämjande åtgärder.

5. Landsbygdsperspektiv/geografiskt perspektiv

Business Gotland och det digitala nav som utgörs av Gotland.com kan bidra till att stad och land kommer närmare varandra gällande platsutveckling, inflyttning och marknadsföring.

6. Klimat- och miljöperspektiv

Ur klimat- och miljöperspektiv ska Business Gotland bidra till acceleration i näringslivets gröna omställning genom bättre analys, prioritering och samordning.

Ärendets behandling under mötet
På budgetavstämningen den 5 oktober 2026 föredras ärendet av Susanna Palomaa, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Saga Carlgren (V) yrkar att första beslutspunkten:

- ”Förstärkning av grundförutsättningarna för arbetet med näringslivs-, destinations- och platsutveckling genom uppbyggnad av Business Gotland med sammantaget 3 mnkr i ramfinansiering från och med 1 januari 2027.” ändras till ”Regionstyrelsen beslutar att inrätta Business Gotland senast 1 januari 2029.”

Ordförande yrkar att beslut om ramfinansiering av fas 2 av Business Gotland senareläggs och hänvisar till föreslaget beslut i ärende *Verksamhetsbidrag ur näringslivsanslaget och näringslivsanslagets utrymme 2027 (RS 2025/2137).*

Ordförande yrkar att föreslaget uppdrag omformuleras enligt följande: ”Regiondirektören får i uppdrag att fortsätta förberedelserna för inrättandet av Business Gotland med fokus på näringslivs-, destinations- och platsutveckling med delredovisningar till budgetberedningen och budgetavstämningen inför 2028.”

Ordförande ställer proposition på Saga Carlgrens yrkande och finner att det bifalls.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget ändringsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Bilaga 1 Budget Business Gotland
Bilaga 2 Analys Rapport Business Gotland, Franly Advisory, Svensk Destinationsutveckling
Bilaga 3 Näringslivsutveckling och Business Gotland, Franly Advisory
Bilaga 4 Business Gotland och platsattraktion och inflyttning, Svensk Destinationsutveckling
Bilaga 5 GAP analys
Bilaga 6 Långsiktig kapacitet gotland.com och DIS
Bilaga 7 SWOT- analys digital inflyttarservice och digital struktur
Regionstyrelseförvaltningen tjänsteskrivelse 2026-04-16

RS AU § 235 Verksamhetsbidrag ur näringslivsanslaget och näringslivsanslagets utrymme 2027

Ärendenummer: RS 2026/841

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regionstyrelsen godkänner informationen om verksamhetsbidrag och utrymmet för 2027.
- Regionstyrelsen beslutar om fördelning av näringslivsanslaget enligt regionstyrelseförvaltningens förslag nedan för 2027.
- Regionstyrelsen beslutar att rikta 500 tkr per år som medfinansiering till treårigt Business Gotland projekt och 1780 tkr som bryggfinansiering till tjänster i ärende om Business Gotland *(RS 2025/1237)*.
- Regiondirektören får i uppdrag att fortsätta förberedelserna för inrättandet av Business Gotland med fokus på näringslivs-, destinations- och platsutveckling med delredovisningar till budgetberedningen och budgetavstämningen inför 2028

Jäv
Meit Fohlin (S), Oscar Lindster (S) och Eva Ahlin (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Sammanfattning
Tabell utvisande samtliga poster i Näringslivsanslaget, belopp i Skr.
Totalt utrymme är 22 983 000 Skr.

Organisation/projekt	Beslut 2026	Äskande för 2027	Förslag 2027
ALMI Företagspartner AB	4 320 385	*4 320 385*	4 320 385
Science Park Gotland	3 500 000	4 500 000	3 500 000
Visby Centrum AB	500 000	550 000	500 000
Ung Företagsamhet Gotland	500 000	750 000	500 000
Coompanion Gotland	658 828	658 828	658 828
Gotlands Filmfond AB	3 000 000	*3 000 000*	3 000 000
Medeltidsveckan	300 000	300 000	0
Gotland Grönt Centrum AB	4 800 000	*4 800 000*	4 800 000
Rindi kårhuslokaler	772 000	*775 000*	775 000
Företagardagen	80 000	80 000	80 000
92 möjligheter	60 000	60 000	60 000

Organisation/projekt	**Beslut 2026**	**Äskande för 2027**	**Förslag 2027**
Kongresshallen	1 500 000	*2 000 000*	2 000 000
Business Gotland *Bryggfinansiering enligt ovanstående beslut*	~~1 500 000~~ --	~~500 000~~ (äskat 3 000 000 ur rambudget)	~~500 000~~ 1 780 000
Slite 2030	500 000	*500 000*	500 000
Avslutade 2026 (Övriga)	991 787	-	-
Handlingsutrymme 2027 *Enligt ovanstående beslut*	-	188 487	~~1 788 787~~ 8 787
Summa	**22 983 000**	**22 983 000**	**22 983 000**

Bedömning
Utöver ansökningar om årliga verksamhetsbidrag syftar näringslivsanslaget till att skapa utrymme för Region Gotland att under verksamhetsåret kunna vara agil gällande behov av näringslivsutvecklande insatser.

Regionstyrelseförvaltningens förslag till beslut bygger på en sammanvägd bedömning och utifrån likställighetsprinciper om stödgivning. Prioriteringen mellan verksamheterna utifrån de behov har redovisats i bedömningen av de olika äskandena i relation till helhetsbilden. Regionstyrelseförvaltning föreslår därför regionstyrelsen att bevilja finansiering i enlighet med upprättat förslag för respektive organisation och näringslivsanslagets utrymme totalt.

Ärendets behandling under mötet
Meit Fohlin (S), Oscar Lindster (S) och Eva Ahlin (C) anmäler jäv och deltar inte i handläggningen av ärendet.

Johan Malmros (C) utses till ordförande för ärendet.

Saga Carlgren (V) utses som justerare för ärendet.

Johan Malmros (C) yrkar att följande beslutspunkt läggs till:
”Regionstyrelsen beslutar att rikta 500 tkr per år som medfinansiering till treårigt Business Gotland projekt och 1780 tkr som bryggfinansiering till tjänster i ärende om Business Gotland, *(RS 2025/1247)*.”

Johan Malmros (C) yrkar att regiondirektören får i uppdrag att fortsätta förberedelserna för inrättandet av Business Gotland med fokus på näringslivs-, destinations- och platsutveckling med delredovisningar till budgetberedningen och budgetavstämningen inför 2028.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med egna tilläggsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Bilaga 1 Sammanfattning av inkomna ansökningar Verksamhetsstöd 2027
Bilaga 2 Sammanfattning av Beslutade och övriga stöd ur näringslivsanslaget.
Ansökan verksamhetsstöd Coompanion Gotland 2027
Ansökan kompletterande info 2027 Coompanion Gotland
Ansökan verksamhetsstöd SPG 2027
Ansökan verksamhetsstöd Ung Företagsamhet på Gotland 2027
Ansökan kompletterande info Ung Företagsamhet på Gotland
Ansökan verksamhetsstöd Visby Centrum 2027
Ansökan verksamhetsbidrag Medeltidsveckan 2027
Avtal 2026 Medeltidsveckan
RS §487 Fördelning av verksamhetsstöd till kulturorganisationer 2026
RS 2025/2111 Beslut Projekt Slite 2030
Almi Småland och öarna anslag
Årsredovisning Medeltidsveckan
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-03-25

RS AU § 236 Almedalsveckan 60 år

Ärendenummer: RS 2026/1124

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Information om äskandet tas emot. Ärendet hanteras i Mål och budget 2027 – 2029.

Sammanfattning

År 2028 markerar 60 år sedan Almedalsveckan tog form som en öppen politisk mötesplats i demokratins tjänst. Under sex decennier har Almedalen utvecklats från enskilda politiska tal till en unik demokratisk infrastruktur där politik, civilsamhälle, näringsliv, akademi, media och medborgare möts i offentlig dialog.

I en tid präglad av ökad polarisering, minskad tillit till institutioner och globala demokratiska tillbakagångar har Almedalsveckan en särskild betydelse – både nationellt och internationellt. 60-årsjubileet ska därför inte enbart vara ett firande av historien, utan en aktiv manifestation av hur demokrati kan praktiseras.

Almedalsveckan har under de tio år som snart gått sedan förra jubileumsåret genomgått en enorm förändring. Den har överlevt två år med pandemi och strikta mötesrestriktioner och efter detta kommit igen starkt. 2026 ser ut att bli det nästbästa året, sett utifrån antal evenemang i det officiella programmet, sedan vi började mäta 2001.

Almedalsveckan är också ett av de absolut viktigaste arrangemangen för Gotland som mötesplats. Under 2026 genomförs en mätning vad veckan beräknas ge i turistekonomisk effekt, men baserat på tidigare mätningar landar effekten någonstans mellan 200-220 miljoner kronor. Region Gotland föreslås i sin roll både som värd för Almedalsveckan ta på sig ett ökat åtagande för att uppmärksamma och markera jubileumsåret. Vad som ska ingå i firandet är i dagsläget inte klart, utan detta ska genom dialog och workshops arbetas fram under senare delen av 2026. Det som nämnts i denna skrivelse ska ses som förslag på tänkbara aktiviteter.

Bedömning

Det som går utöver den nuvarande verksamhetens uppdrag är främst sett utifrån behov av resurser för projektledning, resor och ersättning för talare, ceremonier med behov av fler scener och framtagande av material om Almedalsveckans historia.

Ärendets behandling under mötet

Meit Fohlin (S) yrkar att förslag till beslut:

- "Regionstyrelseförvaltningen föreslår att 1 200 000 kronor avsätts ur eget kapitalt, under en period på två år för att uppmärksamma Almedalsveckans 60 årsjubileum, varav 200 000 kronor under 2027 och 1 000 000 kronor under 2028." ändras till ”Information om äskandet tas emot. Ärendet hanteras i Mål och budget 2027 – 2029.”

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget ändringsyrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-22

RS AU § 237 Uppdrag. Stadsfest

Ärendenummer: RS 2026/183

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Regiondirektören får i uppdrag att återkomma med ett förslag på årlig stadsfest med högt medskapande från det lokala kultur- och näringslivet och civilsamhället till lägre kostnad än det förslag som tidigare föreslagits. Uppdraget ska återrapporteras till regionstyrelsens arbetsutskotts sammanträde den 1 december 2026.

Sammanfattning

I oktober 2025 i samband med Mål och budget 2026–2028 (RS2025/7) gavs uppdrag att ta fram förslag på en årlig stadsfestival i Visby.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att en stadsfestival genomförs årligen från och med 2027.

Syftet med satsningen är att skapa sammanhållning, inkludering, öka livskvaliteten, lokalt engagemang och erbjuda kostnadsfria kultur- och fritidsaktiviteter, med särskilt fokus på barn och unga. Samtidigt skapas möjligheter att stärka det lokala kultur- och näringslivet samt Gotlands attraktivitet som plats att bo och verka på.

Festivalen föreslås innehålla aktiviteter, kulturupplevelser och scener på flera platser i stadsrummet, såsom mat, konserter och prova-på-aktiviteter. Målsättningen är att skapa en inkluderande stadsfestival som upplevs som ”allas” festival.

Stadsfestivalen ska ägas och arrangeras av Region Gotland, och utvecklas som ett paraplyarrangemang där lokala aktörer, föreningar, näringsliv och sponsorer ges möjlighet att bidra med både innehåll och ekonomiska medel. Detta skapar förutsättningar för ett brett och varierat program samtidigt som det stärker det lokala engagemanget.

Kostnaden för genomförandet beräknas till 6,5 mnkr, där en del av resurserna utgörs av interna kostnader inom Region Gotland kopplade till infrastruktur, logistik och samordning.

En stadsfestival bedöms generera ekonomiska effekter för det lokala näringslivet genom ökad konsumtion inom exempelvis handel, restaurang och service. Vid uppskattade publiknivåer med flera tusen besökare per dag kan detta ge betydande omsättningseffekter.

Sammantaget bedöms en stadsfestival i Visby vara en strategisk satsning som kan stärka social sammanhållning, folkhälsa, kultur- och näringsliv samt bidra till Gotlands långsiktiga utveckling i linje med regionala mål. En stadsfestival

med fokus på gemenskap och identitet kan även bidra till att stärka den civila beredskapen på Gotland.

Bedömning
Bedömningen är att en stadsfestival kan utgöra en strategiskt viktig satsning med flera samtidiga nyttor för Gotlands samhällsutveckling. Festivalen kan bidra till ökad sammanhållning, lokalt engagemang och stärkt folkhälsa genom att erbjuda kostnadsfria och tillgängliga kultur- och fritidsaktiviteter, särskilt för barn och unga. Detta bedöms bidra till att stärka socioekonomiska möjligheter och minska ojämlikheter i tillgång till kultur och fritid.

Satsningen bedöms även stärka och synliggöra det lokala kultur-, förenings- och näringslivet. Genom att involvera lokala aktörer i planering och genomförande skapas förutsättningar för ökat engagemang, delaktighet och långsiktig utveckling.

Ur ett organisatoriskt perspektiv ger satsningen möjlighet att vidareutveckla Region Gotlands interna samverkan och kapacitet att genomföra större evenemang, vilket kan bidra till ökad effektivitet och stärkt samarbetskultur.

Festivalen bedöms även kunna bidra till ökad beredskap och samhällsresiliens genom att stärka sociala nätverk, lokal identitet och samverkan mellan offentliga och civila aktörer.

Ekonomiskt bedöms satsningen generera positiva effekter för det lokala näringslivet, bland annat genom ökad omsättning inom handel, restaurang och service. Samtidigt förutsätter genomförandet en långsiktig finansiering. En ekonomisk ram om 6,5 mnkr, bedöms nödvändig för att säkerställa kvalitet och säkerhet.

Sammantaget bedöms en stadsfestival i Visby kunna skapa betydande sociala, kulturella och ekonomiska värden samt bidra till Gotlands attraktivitet och långsiktiga utveckling.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att det inte finns några rättsliga hinder för att genomföra satsningen inom ramen för Region Gotlands uppdrag.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att satsningen innebär en kostnad för Region Gotland, men att den samtidigt kan generera betydande indirekta ekonomiska effekter för det lokala näringslivet.

Utifrån schablonvärden bedöms en lokal besökare generera cirka 300-600 kronor per dag genom utgifter för exempelvis handel, drivmedel och

måltider. En övernattande besökare beräknas generera cirka 1 500-2 800 kronor per dygn, främst kopplat till boende, restaurang och övrig konsumtion.

Vid ett antagande om 5 000 besökare per dag, vilket bedöms vara en rimlig och i vissa delar försiktig uppskattning, där 80 procent utgörs av dagsbesökare (4 000 personer) och 20 procent av övernattande besökare (1 000 personer), kan de ekonomiska effekterna illustreras enligt följande:

- Lokala besökare (4 000 personer): ca 1,2–2,4 mnkr per dag
- Övernattande besökare (1 000 personer): ca 1,5–2,8 mnkr per dag

Detta motsvarar en samlad omsättningseffekt om ca 2,7–5,2 mnkr per dag med potential till ytterligare ökning i takt med att evenemanget utvecklas och eventuellt förlängs.

Sammantaget bedöms stadsfestivalen kunna bidra till ökad omsättning inom handel, restaurang, besöksnäring och service, vilket stärker det lokala näringslivet och skapar positiva spridningseffekter i ekonomin.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att satsningen har en tydlig positiv påverkan ur ett barnperspektiv. Genom att erbjuda kostnadsfria, tillgängliga och inkluderande aktiviteter skapas möjligheter för barn och unga att delta i kultur- och fritidsliv oavsett socioekonomiska förutsättningar. Festivalen kan även bidra till barns delaktighet och inflytande genom att ge utrymme för eget skapande och medverkan i programinnehållet. Trygghet, säkerhet och tillgänglighet behöver särskilt beaktas i planeringen.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att en stadsfestival har goda förutsättningar att bidra till ökad jämställdhet, förutsatt att programinnehåll, deltagande och resurser fördelas på ett medvetet och inkluderande sätt. Det innebär exempelvis att eftersträva en jämn representation av kön bland artister och andra medverkande aktörer, samt att skapa aktiviteter som tilltalar olika målgrupper. Ett aktivt arbete med inkludering och normmedvetenhet är centralt för att festivalen ska upplevas som tillgänglig och relevant för alla.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att en stadsfestival i Visby i första hand gynnar stadsmiljön, men att den även kan skapa positiva effekter för hela Gotland genom ökad attraktionskraft och ekonomiska spridningseffekter. För att stärka det geografiska perspektivet bör festivalen utformas så att aktörer från hela ön ges möjlighet att delta, exempelvis genom medverkan i programmet. Även

tillgänglighet i form av transporter och information är viktiga faktorer för att möjliggöra deltagande från hela ön.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att en långsiktig satsning på stadsfestivalen skapar goda möjligheter att integrera hållbarhet i planering och genomförande över tid. Genom medvetna och smarta val kring exempelvis avfall och materialanvändning kan hållbara lösningar utvecklas och stärkas.

Ärendets behandling under mötet
På budgetavstämningen den 5 oktober 2026 föredras ärendet av Eric Fugeläng, avdelningschef, regionstyrelseförvaltningen.

Saga Carlgren (V) yrkar att förslag till beslut: ”En stadsfestival i Visby ska genomföras årligen från och med 2027 i enlighet med föreliggande förslag.” tas bort och att regiondirektören får i uppdrag att återkomma med ett förslag på årlig stadsfest med högt medskapande från det lokala kultur- och näringslivet och civilsamhället till lägre kostnad än det förslag som tidigare föreslagits. Uppdraget ska återrapporteras till regionstyrelsens arbetsutskotts sammanträde den 1 december 2026.

Ordförande ställer proposition på Saga Carlgrens yrkande och finner att det bifalls.

RS AU § 238 Uppdrag. Aktivitetsyta Visby

Ärendenummer: RS 2022/886

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen om att investeringsutgiften för aktivitetsparken beräknas till 22 miljoner kronor och driftkostnaden beräknas till 2,15 miljoner kronor årligen tas emot och överlämnas till budgetavstämningen för vidare hantering.

Sammanfattning

Regionstyrelseförvaltningen inom Region Gotland har under en längre tid utrett utvecklingen av aktivitetsytor i Visby, med fokus på Sparkenparken på A7. Området bedöms lämpligt tack vare sitt centrala läge, närhet till skola och goda samverkansmöjligheter med parkavdelningen. Arbetet försenades av frågan om lokalisering av ny idrottshall, men efter regionstyrelsens beslut den 22 april 2025 att placera hallen på Hästen 1 vid Gutavallen och avföra A7 som alternativ har planeringen kunnat intensifieras.

Arbetet har skett i samverkan mellan förvaltningarna, där regionstyrelseförvaltningen utrett skatepark och teknik- och samhällsbyggnadsförvaltningen övriga aktivitetsytor. Landskapsarkitekter från Tengbom har tagit fram underlag i dialog med Gotlands skateboardförening.

Förslaget omfattar en multifunktionell och inkluderande skatepark för olika åldrar och nivåer samt BMX-, kickbike- och inlinesutövare. Anläggningen ska kunna fungera både som idrottsyta och mötesplats och bidra till trygghet, rörelse och social samvaro. Den åkbara ytan är cirka 1 400 kvm och delas in i zoner som street, flat, park och bowl, med buffert- och vistelseytor för ökad säkerhet och tydliga flöden. Ytan kan användas sammanhängande eller i separata delar beroende på belastning.

Anläggningen byggs främst i platsgjuten betong med inslag av granit och stål för hållbarhet och låga driftkrav. Vegetation integreras för estetiska värden, bullerdämpning och naturliga avgränsningar. Förslaget omfattar även belysning, vatten, WC, förråd, cykelparkering, sittplatser och skyltning för att möjliggöra användning även kvällstid och vid arrangemang.

Skateparken ska integreras i parkmiljön med öppna siktlinjer och tydliga entréer. Investeringen bedöms öka tillgången till spontanidrott, stärka stadsdelens attraktivitet och möjliggöra evenemang. Investeringskostnaden är 13,4 miljoner kronor och cirka 22 miljoner inklusive påslag.

Driftkostnaden är beräknad till 2,15 mnkr årligen med alla delar av driften inkluderad.

Förvaltningen bedömer att behovet av aktiva fritidsytor är stort och att en skatepark kan nå grupper som inte deltar i traditionell föreningsidrott. Samtidigt behöver beslut om idrottshallens slutliga placering fastställas innan genomförande. Projektet bedöms positivt ur barn-, jämställdhets- och folkhälsoperspektiv samt som en strategisk investering i stadsmiljö och social infrastruktur.

Bedömning
Behovet av ytor för en aktiv fritid är stort. I takt med att stillasittandet ökar är det viktigt att det offentliga säkerställer tillgång till aktivitetsytor för så många som möjligt. En skatepark är en anläggningstyp som regionen hittills inte har kunnat erbjuda i samma omfattning.

Förvaltningens bedömning är att den föreslagna utformningen är väl avvägd och skapar goda förutsättningar för skateboardåkare att få tillgång till en ny och ändamålsenlig miljö.

Förvaltningen är medveten om att det finns konkurrerande intressen kopplade till markanvändningen, särskilt avseende placeringen av idrottshall i Visby och den osäkerhet som finns kring den planerade placeringen på Gutavallen. Bedömningen är att beslut om idrottshallens placering behöver fastställas innan en skatepark kan uppföras. Samtidigt har lång tid förflutit sedan uppdraget gavs, och med hänsyn till tidigare beslut om platsen är det rimligt att i detta skede redovisa omfattning, kostnad och visualisering av en skatepark.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/rättsligt perspektiv

Bedömningen är att frågan inte aktualiserar några särskilda rättsliga aspekter.

2. Ekonomiskt perspektiv

Förvaltningen behöver både investeringsmedel och utökad driftram för att kunna genomföra projektet. Utan båda dessa förutsättningar kan projektet inte realiseras.

3. Barnperspektiv

Bedömningen är att projektet är viktigt ur ett barnperspektiv. När stillasittandet ökar är det angeläget att erbjuda alternativ för en aktiv vardag. Målgruppen för skatepark deltar inte alltid i traditionell föreningsidrott, och utan en dedikerad yta riskerar aktivitetsnivån att minska.

4. Jämställdhetsperspektiv

Bedömningen är att anläggningen skapar möjligheter för alla grupper inom rörelsen att utvecklas och bidrar till ökad rekrytering av nya åkare.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Bedömningen är att anläggningen blir en resurs för hela Gotland. Placeringen i Visby motiveras av att flest utövare finns där samt stadens roll som centralort.

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att projektet har ambitionen att arbeta med återbruk och en hållbar byggprocess.

Ärendets behandling under mötet
På budgetavstämningen den 5 oktober 2026 föredras ärendet av Per Wallstedt, strateg, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag
Regionstyrelsen 2025-04-22, § 186
Programhandling Skatepark i Sparkenparken daterad 2026-02-04
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-09-14

RS AU § 239 Regiondirektörens information

Ärendenummer: RS 2026/692

Sammanfattning

Regiondirektör Stefan Hollmark informerar regionstyrelsen om följande:

- Guide som förtroendevalda
- Vägval för framtiden
- Vaccinationerna mot influensa och Covid-19
- Sanna Palomaa är årets tjänsteperson
- Gotland och beredskapssjukhus
- Gotlänningarna känner sig trygga
- Förstärkning av dricksvattenförsörjningen
- Stabsläget för de steriltekniska problemen är avvecklat
- Nu startar språktestningen inom äldreomsorgen
- Utrymningsövningen på Gotland – RSÖ26 Utrym

Bilaga 1 Bryggbudget 2027

Samarbete för Gotland

Bryggbudget 2027

Bryggbudget 2027

Socialdemokraterna, Centerpartiet och Vänsterpartiet lägger en gemensam budget för Region Gotland. Budgeten ska ses som en bryggbudget eftersom valår är speciella, och i år har vi en regeringsbildning som verkar ta tid. Hur statsbidragen till Gotland kommer att se ut för det närmaste året och kommande mandatperiod är osäkert. Därför lägger vi nu en försiktig budget där vi tar ansvar för de nödvändiga tillskotten till verksamheterna men håller igen på nya satsningar.

Sammantaget ger driftsbudgeten ett tillskott på 318 miljoner vilket motsvarar en ökning med 4,4 %. Det är, trots att vi inte nu tillför ytterligare satsningar, mer än prisindex för kommunal verksamhet (PKV) på 2,7% och prisindex med kvalitetsjusterade löner för regioner (LPIK) på 1,5%.

En ny regering och en annan statlig politik kommer att ge förändrade förutsättningar för Gotland men det går ännu inte att säga exakt på vilket sätt.

När en ny regering kommer på plats, och i och med det en statsbudget, är vi beredda att lägga en ändringsbudget utifrån förändrade förutsättningar.

Vidta steg för att skydda den kommunala ekonomin

Gotland som landets enda region och kommun i ett, landets enda ö-region och samtidigt den i särklass minsta regionen har en särskild skörhet.

Det är inte långsiktigt hållbart att fortsätta ha en särlösning där vi som enda plats i landet bekostar underfinansiering i sjukvården med kommunala resurser. Sedan lång tid tillbaka har vi år efter år sparat i alla verksamheter. Det är inget normaltillstånd runt om i landet. Kommuner med 61 000 invånare är starka kommuner. Vi ligger redan nu kring, eller under, snittkostnaden per person i riket i alla kommunala delar. Som kommun, utan ansvar för sjukvårdens kostnader, skulle vi göra 5–6 % i överskott varje år och ha råd att fungera som andra kommuner. Det behöver våra kommunala verksamheter.

Vår ambition är att ta steg för att skydda den kommunala ekonomin.

Planeringsförutsättningar

Det är viktigt att trots valår och en pågående process kring regeringsbildning ge verksamheterna tydliga planeringsförutsättningar så långt det går. Därför tar vår bryggbudget ansvar för ökade personalkostnader, för full täckning kopplat till resursfördelning till skola, vård och omsorg, samt täckning för interna priser och externa avtal. Investeringsbudgeten för 2027 är beslutad och vi gör inga förändringar i den nu. För kommande år återkommer vi. Här bli den statliga budgeten framåt avgörande för Region Gotlands möjligheter.

Reavinster och exploateringsintäkter

Budget i balans handlar inte bara om att jobba med kostnadssidan utan också om att öka intäktssidan. Vi ökar posten reavinster och exploateringsintäkter med 20 miljoner och vill med det sätta tryck på ökade intäkter genom att driva på detaljplanearbetet och ser också en del försäljningar av fastigheter som bör prövas.

Finansiella intäkter

I kalkylen finns höjd för ökade finansiella kostnader men inte motsvarande för ökade finansiella intäkter. I kalkylen ligger fem miljoner medan vi vet att bokslutet 2025 landade på 60 miljoner och prognosen för 2026 ligger på 121 miljoner. Med en försäljning av GEAB ökar våra placeringar avsevärt, samtidigt som borgensavgifter ger ökade intäkter. Vi höjer därför förväntade finansiella intäkter till 30 miljoner.

Medarbetare

Region Gotland behöver stärkas som arbetsgivare så att fler väljer att jobba hos oss. Vi skjuter nu till 125 miljoner för generell lönekompensation och tar ansvar för ökat lagkrav för att utjämna osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor. Vi inför en modell för detta och tillför 15 miljoner för det arbetet för 2027.

Medarbetare i Region Gotland ska ha möjlighet till goda arbetsvillkor, en god löneutveckling och fler arbetskamrater och vi ska även ge förutsättningar för ett långt, friskt och hållbart arbetsliv.

Arbetet i personalutskottet är viktigt och ska stärkas. Medarbetarenkäten visar att många trivs samtidigt som vi vet att utmaningar finns. Ett viktigt mål är att fortsätta det redan framgångsrika arbetet med att minska beroendet av hyrpersonal.

Inriktning för nämnderna

Trots att vi i dagsläget inte tillför resurser för nya äskanden vill vi vara tydliga med inriktning för nämnderna. En rad insatser och processer som påbörjats behöver fortsätta trots en bryggbudget med få tillskott.

Om eller när vi ser en statsbudget som tydliggör statsbidrag och satsningar på kommuner och regioner möjliggör det justeringar av bryggbudgeten.

Vi ser det som avgörande för kvalitet och utveckling av våra verksamheter och tjänster att vi ökar vår samverkan inom Region Gotland. Att i högre grad utgå från helheter och alltid utgå från de vi är till för är avgörande för hur Region Gotland både uppfattas och lyckas utveckla både välfärden och service. Gotlänningar, såväl som näringsliv och civilsamhällets aktörer, ska känna sig involverade och tilltalade i frågor som rör dem.

Företagsklimatet

Fungerande företag som utvecklas är viktigt för jobben och finansiering av välfärden på Gotland. Därför behöver arbetet med att förbättra företagsklimatet få ett än tydligare fokus framöver och genomsyra hela organisationen, så att gotländska företag får bättre förutsättningar och för att främja inflyttning av nya företag.

För att möjliggöra detta inför vi ett nytt utskott, näringslivs- och utvecklingsutskottet, där vi samlar näringslivsfrågor samt både regionala och kommunala utvecklingsfrågor.

Regionstyrelsen

Vi har påbörjat ett viktigt arbete för att utveckla hela ön. Arbetet med utvecklingsplaner i våra serviceorter ska fortsätta liksom SAMLA som tagit positiva och uppskattade utvecklingssteg för Gotlands landsbygder i samverkan med lokala aktörer.

Det ingångna IOP (Idéburet offentligt partnerskap) vi har med Tillväxt Gotland kring en hållbar och inkluderande arbetsmarknad för alla ska fortsätta enligt plan. Samma sak gäller arbetet i riktning mot införande av Business Region Gotland. Vi ser värdet av en stärkt organisation för företags- och tillväxtfrämjande verksamhet inom Region Gotland och i samverkan med viktiga aktörer.

Gotlands utsatta läge och ett oroligt omvärldsläge gör civil beredskap och säkerhet till en särskilt viktig uppgift för Region Gotland. Arbetet med att stärka beredskapen inom alla verksamheter ska fortsätta, och prioriteras inom befintlig ram. Det gäller både förmågan att upprätthålla samhällsviktig verksamhet i kris och höjd beredskap samt skydd mot it-angrepp.

IT-utveckling måste fortgå och här behöver arbetssätt kring investeringar och satsningar utvecklas. Idag har vi ett system där vi endast prövar nya behov utan att se om behov minskat eller effektivitet hämtats hem i andra delar. Nya IT-investeringar ska prövas mot vad som kan avvecklas och vilka effektiviseringar som faktiskt realiserats.

För att uppfylla målen om klimat och energi är det av vikt att projektet Energiön Gotland och att den samverkan med myndigheter, organisationer och näringslivet som genomförs inom projektets ramar fortsätter.

Kultur- och fritidsnämnden

Gotland har ett starkt föreningsliv med många ideella ledare och krafter, och verksamhet spridd över ön. Vi vill fortsätta utveckla möjligheterna att leva ett aktivt liv med idrott och kultur. Föreningslivet och dess mötesplatser är av största vikt för att skapa ett starkare samhälle där människor möts och utvecklas, samt för att förebygga sjukdom och stärka den psykiska hälsan.

Den största förändringen på kultur- och fritidsområdet är att beslutet nu är taget att återinföra en kultur- och fritidsnämnd. Detta kommer att innebära ett än mer fokuserat arbete och ett större politiskt fokus på frågor som ligger gotlänningarna väldigt nära.

Vid sidan av detta pågår en rad arbeten med anläggningar för idrotten och kulturen. Så som uppförandet av det nya Solbergabadet. Sammantaget kommer detta att förbättra förutsättningarna för föreningar och öka möjligheterna till ett rikt kultur- och fritidsliv.

Sommarkalaset med fokus på folkfest som är gratis för gotlänningar och med särskilt fokus på barn, unga och familjer är viktigt. Här ser vi fram emot initiativ där vi, i samverkan med lokala aktörer och samordnat med andra evenemang, kan fortsätta befästa konceptet och behålla den inkluderande andan.

Socialnämnden

Genom resursfördelningsmodellen förstärks socialnämndens budget med 40,6 miljoner inför 2027 kopplat till demografi och behov.

LSS-verksamheten gör fortsatt underskott trots betydande tillskott de senaste åren. LSS är ett område där vi förväntar oss ökad statlig finansiering. I väntan på det behöver arbetet för att stärka kvaliteten fortsätta.

Bland nämndens grunduppdrag pekar vi särskilt ut det förebyggande och hälsofrämjande arbetet som prioriterat. Det är avgörande för att möta den demografiska utvecklingen, för att ge goda livsvillkor för nämndens målgrupper och för att på både kort och lång sikt minska behovet av mer omfattande och kostsamma insatser både inom vård och omsorg.

Det påbörjade arbetet för att införa aktivitetskravet ska fortgå. För denna ambitionshöjning förväntar vi oss statlig delfinansiering framöver.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Genom resursfördelningsmodellen förstärks hälso- och sjukvårdens budget med 59,8 miljoner inför 2027 för ökade behov kopplat till demografi och medicinskteknisk utveckling.

Även inom hälso- och sjukvården är det viktigt att arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Arbetet med god och nära vård behöver fortsatt utvecklas för att göra vården mer individanpassad och för att understödja god hälsa hos gotlänningarna.
Gotlänningarnas tillgång till vård av god kvalitet är avgörande. Kontinuitet och trygghet för patienterna kräver fokus på kompetensförsörjning och arbetsmiljö.

Vi ser vikten av att arbetet med att utveckla en etablering av centrum för klinisk forskning i samarbete med Uppsala universitet fortsätter. Det innebär att läkare kan kombinera forskning

med kliniskt arbete. Arbetet kommer att vara gotländska patienter till nytta och stärker kompetensförsörjningen.

Vi kommer att fortsätta arbetet med att ge gotlänningarna en fast läkare i primärvården och möjliggöra att vårdcentralerna kan närma sig 1100 listade patienter per läkare.

Utbildningsnämnden

Skolan är ett högt prioriterat område. Som en del i detta har barn- och utbildningsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden slagits ihop för att få en sammanhållen politisk styrning av utbildningsfrågorna.

Detta är även positivt ur ekonomiskt hänseende. Den demografiska utvecklingen med färre barn och elever i för- och grundskola innebär mindre medel till de verksamheterna, samtidigt blir det fler elever i gymnasiet vilket innebär ett överskott i den delen. Genom att slå samman nämnderna kan vi prioritera resurserna där de behövs mest.

Genom att satsa på tidiga förebyggande insatser, så som att stärka läsa, skriva, räkna-garantin, ger vi elever ökat stöd redan från förskoleklass och lågstadiet. På så sätt skapar vi en god grund för goda studieresultat genom hela skolgången.

I de förebyggande insatserna ingår också fortsatt fokus på barn- och elevhälsan och även kulturskolan som en möjlighet för att möta elever. I och med öppnandet av öppna förskolan både i Slite och senast i Hemse finns goda möjligheter att sprida ett familjecentrerat arbetssätt och att kunna möta och stödja både barn och familjer i ett än tidigare skede.

I allt detta är personalens villkor av avgörande betydelse. En del i detta är införandet av lärares reglerade undervisningstid, vilket kommer att stärka lärares förutsättningar men också kommer att kräva ökad nationell finansiering. Del i detta är även kompetensutveckling för att stärka kompetensförsörjningen.

För gotlänningars fortsatta utbildning är lärcentrum av stor vikt för att kunna erbjuda vidareutbildning på Gotland, vilket kommer att behöva utvecklas än mer framöver. Likaså är fortsatt satsning på Jobbvägen Gotland, med stöd till personer som behöver individuellt anpassade insatser för att nå arbete eller studier, med etablering även på norra Gotland på sikt.

Miljö- och byggnämnden

Vi vill prioritera arbetet med detaljplaner för att möjliggöra byggande över hela Gotland. Fler bostäder behövs fortfarande för att unga ska kunna flytta hemifrån och äldre ska kunna flytta till mer anpassat boende där man kan bo kvar hela livet. Samt förstås för att lättare kunna attrahera nya gotlänningar. Det är brist på industrimark, något som riskerar att hämma gotländska företag. Med god planberedskap kan vi bättre ta vara på initiativ och investeringar när de kommer.

Vi vill fortsätta arbetet med att stärka kundtjänsten för bygglov så att privatpersoner och företag får tydlig vägledning från början. Det underlättar för den som vill bygga, bidrar till en effektivare handläggning och kortare ledtider.

Tekniska nämnden

Att säkra Gotlands vattenförsörjning är ett arbete med högsta prioritet. Investeringsbehoven är stora, och för att de ska kunna genomföras i den takt som krävs behöver organisationen förstärkas. Förstärkningen finansieras inom VA-kollektivet och är en förutsättning för att planerade investeringar faktiskt blir av.

Investeringarna för att säkra Visbys dricksvatten ska fortsätta, samtidigt som arbetet med en långsiktigt tryggad vattenförsörjning för hela ön, både i tätorter och på landsbygden, ska drivas på.

Det pågående projektet med belysning i Visby innerstad som pågår i samband med andra ledningsdragningar ska fortsätta.

Färdtjänst är ett viktigt redskap för att göra det möjligt för alla att leva ett rikt liv. Verksamheten måste fortsätta utvecklas utifrån människors behov. Utveckling av kollektivtrafiken för att bättre möta behoven över hela Gotland behöver fortgå. Att skapa möjligheter till omställning till kollektiva färdmedel är också en viktig del av klimatomställningen.

Investeringar

Investeringsbudgeten för 2027 är beslutad sedan tidigare och vi gör inga förändringar i den nu. Där ligger investeringar i exempelvis det nya Solbergabadet, en ny förskolebyggnad i Dalhem, investeringar i Romaskolan, en ny mjölkladugård på Grönt Centrum samt i nytt stadslinjenät. De viktiga investeringarna för att trygga vattenförsörjningen framåt fortsätter med oförändrad kraft.

Från 2028 och framåt återkommer vi. Statlig budget såväl som framtida resultatnivåer kommer att vara avgörande för möjliga investeringar framgent. För 2028 fördelar vi inom ramen för skattefinansierade investeringar potter till nämnderna på totalt 280 miljoner inklusive fastighetsunderhåll samt 170 miljoner som en ofördelad investeringsreserv. De taxefinansierade investeringarna exempelvis inom VA-området ligger kvar enligt tidigare beslut.

Driftbudget 2027 (mnkr)

	S, C, V
Personalkostnadskompensation	
Generell personalkostnadskompensation	125.0
Plan för löneskillnader mellan kvinnodominerade och mansdominerade yrken	15.0
Summa personalkostnadskompensation	**140.0**
Resursfördelningsmodeller	
Resursfördelningsmodell Utbildningsnämnd	-1.0
Resursfördelningsmodell SON	40.6
Resursfördelningsmodell HSN	59.8
Summa resursfördelningsmodell	**99.5**
Externa avtal och interna prishöjningar	
Externa avtal	48.6
Interna priser regionstyrelseförvaltningen	5.0
Interna priser teknikförvaltningen (försörjningsavdelningen)	2.9
Förändring internhyra (3,6 %)	22.0
Driftskostnader exploatering	5.6
Summa externa avtal och interna priser	**84.1**

Tidigare beslutade ramförändringar	
RS/Politik	-1.76
RS/RSF: Badhus i Visby drift	5.4
RS/RSF: Hansedagarna 2025	-0.3
RS/RSF:Verksamhetsstöd för genomförande av Island Games 2031	0.2
RS/RSF: Finansiering arbetsmodell för landsbygdsutveckling	-0.9
RS/RSF: Implementering av digital inflyttarservice och gotland.com i ordinarie verksamhet	-1.01
RS/RSF: Anläggningsstöd Visby gymnasterna	0
MBN: Utredningar i samband med exploateringar	-7.7
Summa tidigare beslutade ramförändringar	**-6.1**
Övriga justeringar	
Reavinster och exploatering	-20.0
Finansiella intäkter	-30.0
Summa	**-50.0**
Summa förändring budget 2027	**267.5**
Resultat före beredning	-6
Avsatt för utökning i resultatplanen (personalkostnadskompensation, prisökningsreserv, resursfördelning)	290
Budgeterat resultat 2027	**16.4**

Påverkan på Region Gotlands finansiella mål	
Resultatmål 2 % 2027 = 148 mnkr	
Avvikelse från resultatmål	**-131.6**